



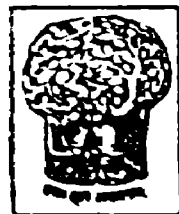
నెహ్రూ బారి పుస్తకాలయం

# మన వార్తాపత్రికల కథ

చంచల్ సర్కార్

అనువాదం

కె. గోదావరి శర్మ



నేషనల్ బుక్ ట్రస్ట్, ఇండియా

VOL. I

No 4.

Reaction:  $2\text{H}_2 + \text{O}_2 \rightarrow 2\text{H}_2\text{O}$

323 (3)

अथ चन्द्रोदयः ।

2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023 2024 2025 2026 2027 2028 2029 2030 2031 2032 2033 2034 2035 2036 2037 2038 2039 2040 2041 2042 2043 2044 2045 2046 2047 2048 2049 2050 2051 2052 2053 2054 2055 2056 2057 2058 2059 2060 2061 2062 2063 2064 2065 2066 2067 2068 2069 2070 2071 2072 2073 2074 2075 2076 2077 2078 2079 2080 2081 2082 2083 2084 2085 2086 2087 2088 2089 2090 2091 2092 2093 2094 2095 2096 2097 2098 2099 2100 2101 2102 2103 2104 2105 2106 2107 2108 2109 2110 2111 2112 2113 2114 2115 2116 2117 2118 2119 2120 2121 2122 2123 2124 2125 2126 2127 2128 2129 2130 2131 2132 2133 2134 2135 2136 2137 2138 2139 2140 2141 2142 2143 2144 2145 2146 2147 2148 2149 2150 2151 2152 2153 2154 2155 2156 2157 2158 2159 2160 2161 2162 2163 2164 2165 2166 2167 2168 2169 2170 2171 2172 2173 2174 2175 2176 2177 2178 2179 2180 2181 2182 2183 2184 2185 2186 2187 2188 2189 2190 2191 2192 2193 2194 2195 2196 2197 2198 2199 2200 2201 2202 2203 2204 2205 2206 2207 2208 2209 2210 2211 2212 2213 2214 2215 2216 2217 2218 2219 2220 2221 2222 2223 2224 2225 2226 2227 2228 2229 2230 2231 2232 2233 2234 2235 2236 2237 2238 2239 2240 2241 2242 2243 2244 2245 2246 2247 2248 2249 2250 2251 2252 2253 2254 2255 2256 2257 2258 2259 2260 2261 2262 2263 2264 2265 2266 2267 2268 2269 2270 2271 2272 2273 2274 2275 2276 2277 2278 2279 2280 2281 2282 2283 2284 2285 2286 2287 2288 2289 2290 2291 2292 2293 2294 2295 2296 2297 2298 2299 2300 2301 2302 2303 2304 2305 2306 2307 2308 2309 2310 2311 2312 2313 2314 2315 2316 2317 2318 2319 2320 2321 2322 2323 2324 2325 2326 2327 2328 2329 2330 2331 2332 2333 2334 2335 2336 2337 2338 2339 2340 2341 2342 2343 2344 2345 2346 2347 2348 2349 2350 2351 2352 2353 2354 2355 2356 2357 2358 2359 2360 2361 2362 2363 2364 2365 2366 2367 2368 2369 2370 2371 2372 2373 2374 2375 2376 2377 2378 2379 2380 2381 2382 2383 2384 2385 2386 2387 2388 2389 2390 2391 2392 2393 2394 2395 2396 2397 2398 2399 2400 2401 2402 2403 2404 2405 2406 2407 2408 2409 2410 2411 2412 2413 2414 2415 2416 2417 2418 2419 2420 2421 2422 2423 2424 2425 2426 2427 2428 2429 2430 2431 2432 2433 2434 2435 2436 2437 2438 2439 2440 2441 2442 2443 2444 2445 2446 2447 2448 2449 2450 2451 2452 2453 2454 2455 2456 2457 2458 2459 2460 2461 2462 2463 2464 2465 2466 2467 2468 2469 2470 2471 2472 2473 2474 2475 2476 2477 2478 2479 2480 2481 2482 2483 2484 2485 2486 2487 2488 2489 2490 2491 2492 2493 2494 2495 2496 2497 2498 2499 2500 2501 2502 2503 2504 2505 2506 2507 2508 2509 2510 2511 2512 2513 2514 2515 2516 2517 2518 2519 2520 2521 2522 2523 2524 2525 2526 2527 2528 2529 2530 2531 2532 2533 2534 2535 2536 2537 2538 2539 2540 2541 2542 2543 2544 2545 2546 2547 2548 2549 2550 2551 2552 2553 2554 2555 2556 2557 2558 2559 2560 2561 2562 2563 2564 2565 2566 2567 2568 2569 2570 2571 2572 2573 2574 2575 2576 2577 2578 2579 2580 2581 2582 2583 2584 2585 2586 2587 2588 2589 2590 2591 2592 2593 2594 2595 2596 2597 2598 2599 2600 2601 2602 2603 2604 2605 2606 2607 2608 2609 2610 2611 2612 2613 2614 2615 2616 2617 2618 2619 2620 2621 2622 2623 2624 2625 2626 2627 2628 2629 2630 2631 2632 2633 2634 2635 2636 2637 2638 2639 2640 2641 2642 2643 2644 2645 2646 2647 2648 2649 2650 2651 2652 2653 2654 2655 2656 2657 2658 2659 2660 2661 2662 2663 2664 2665 2666 2667 2668 2669 2670 2671 2672 2673 2674 2675 2676 2677 2678 2679 2680 2681 2682 2683 2684 2685 2686 2687 2688 2689 2690 2691 2692 2693 2694 2695 2696 2697 2698 2699 2700 2701 2702 2703 2704 2705 2706 2707 2708 2709 2710 2711 2712 2713 2714 2715 2716 2717 2718 2719 2720 2721 2722 2723 2724 2725 2726 2727 2728 2729 2730 2731 2732 2733 2734 2735 2736 2737 2738 2739 2740 2741 2742 2743 2744 2745 2746 2747 2748 2749 2750 2751 2752 2753 2754 2755 2756 2757 2758 2759 2760 2761 2762 2763 2764 2765 2766 2767 2768 2769 2770 2771 2772 2773 2774 2775 2776 2777 2778 2779 2780 2781 2782 2783 2784 2785 2786 2787 2788 2789 2790 2791 2792 2793 2794 2795 2796 2797 2798 2799 2800 2801 2802 2803 2804 2805 2806 2807 2808 2809 2810 2811 2812 2813 2814 2815 2816 2817 2818

10-10-1968

2, 25-30 x 2. 25, 31-36.

1890-1891

ಪ್ರತಿ: ಮಹಾಶಯಾಧಿಪತಿಗಳು, ಮೈಸೂರು, ೨೦.೧೨.೧೯೫೬  
 ಮಹಾಶಯಾಧಿಪತಿಗಳು, ಮೈಸೂರು, ೨೦.೧೨.೧೯೫೬  
 ಮಹಾಶಯಾಧಿಪತಿಗಳು, ಮೈಸೂರು, ೨೦.೧೨.೧೯೫೬

1. The first group of people who are interested in the study of the history of the United States are the people who are interested in the history of the United States.

1. విద్యార్థుల విద్యార్థిత్వమును నిర్ధారించుట  
 2. విద్యార్థుల విద్యార్థిత్వమును నిర్ధారించుట  
 3. విద్యార్థుల విద్యార్థిత్వమును నిర్ధారించుట  
 4. విద్యార్థుల విద్యార్థిత్వమును నిర్ధారించుట  
 5. విద్యార్థుల విద్యార్థిత్వమును నిర్ధారించుట

*[The page contains several lines of extremely faint, illegible handwriting.]*

అందుచేతనే ఈ కార్యక్రమం ప్రజలకు అందరికీ తెలియజేయాలి. అందుకు సంబంధించిన అన్ని అంశాలను ప్రజలకు తెలియజేయాలి. అందుకు సంబంధించిన అన్ని అంశాలను ప్రజలకు తెలియజేయాలి.

[illegible]

ಮಾನ್ಯರಾದ ಸಭಾಸದಸ್ಯರೇ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಈಗಾಗಲೇ ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡು, ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡು, ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ.

అనుబంధం

[illegible]

*Journal of Management Education* 30(6)

1. The first part of the document is a list of names and their corresponding addresses. The names are written in a cursive script, and the addresses are written in a more formal, printed script. The list is organized into two columns, with names on the left and addresses on the right.

5. *Chrysomelidae* (10 spp.)

1. The first part of the document is a list of names and addresses, which appears to be a directory or a list of contacts. The names are written in a cursive script, and the addresses are listed below them.

7.  $\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$

1. 2000-01-01  
 2. 2000-01-01  
 3. 2000-01-01  
 4. 2000-01-01  
 5. 2000-01-01

3435

[illegible]

... ..  
... ..

1. 1950-1951  
 2. 1952-1953  
 3. 1954-1955

1900

[illegible]

వి. శ్రీ: యశస్వితే శే: వారంతు వామశ్రీ:  
సం. శ్రీ: మంత్రి

## अमृतांजन.

परिचरित दुःखाया राज्यामे उपाय.

అద్వైతాంజనము.

2000

[illegible]

1. The first step is to identify the problem or issue that needs to be addressed. This involves gathering information and understanding the context of the problem.



1. சென்னை - தமிழ்நாடு - தலைநகரம்  
 2. மதுரை - தமிழ்நாடு - தலைநகரம்  
 3. கரையூர் - தமிழ்நாடு - தலைநகரம்  
 4. கரையூர் - தமிழ்நாடு - தலைநகரம்  
 5. கரையூர் - தமிழ்நாடு - தலைநகரம்  
 6. கரையூர் - தமிழ்நாடு - தலைநகரம்  
 7. கரையூர் - தமிழ்நாடு - தலைநகரம்  
 8. கரையூர் - தமிழ்நாடு - தலைநகரம்  
 9. கரையூர் - தமிழ்நாடு - தலைநகரம்  
 10. கரையூர் - தமிழ்நாடு - தலைநகரம்

1000

2000

[illegible]

• దీని మొదటి 1-4 వ. లా

న్యూఢిల్లీ - 110016 ద్వారా ప్రచురింపబడినది.

చిరునామా:—ఆంధ్రవత్రి కాకాశ్వాలము, నెం. 9, జవాహర్‌నగర్, మద్రాసు.

## 1. మన వారా పత్రికల కథ

దబ్బున ఏదో పడినట్టు చప్పుడైతే, మెలకువ వస్తుంది నీకు. ఉదయాన్నే పేపరు కుర్రాడు దినపత్రికల కట్ట లెటర్ బాక్సు కన్నంలోంచి తోసెయ్యడమో, మూడో అంతస్తు బాల్కనీలోకి విసిరెయ్యడమో చేసిఉంటాడు. సాధారణంగా ఉత్సాహకరమైన దినచర్యకి అదే మొదలు. నీ స్కూల్ బస్ కి టైము అయిపోతుందని ఓ పక్క మీ అమ్మా నాన్నా తొందరపెడుతూ ఉంటే, నువ్వేమో గబగబా వింబుల్డన్ ఫలితాలో, రోవర్స్ క్లప్ ఆట వివరాలో చూసెయ్యాలని ప్రయత్నిస్తూ ఉంటావు. ఈ లోగా వాళ్ళేమో పార్లమెంటులో ప్రధానమంత్రి ఉపన్యాసమో, బుందేల్ ఖండ్ లో గుండెలుతీసిన బందిపోటు దొంగతనమో లాంటి విషయాలలో మునిగిపోయి ఉంటారు. ఏదైనా ఒకరోజు ఉదయం వారాపత్రిక రాకపోతే ఆరోజు అందరికీ ఏమీ తోచనట్టు ఏదో ఇబ్బందిగా ఉంటుంది.

కానీ, మర్నాడు చూస్తే అదే దినపత్రిక నిర్లక్ష్యం చేయబడ్డట్టు విచారంగా మూలపడి ఉంటుంది. ఏ వంటమనిషో బహుశా దానిని అలమార అడుగున పరచడానికో పాట్లాలుకట్టడానికో తీసుకుంటుంది. వారాపత్రిక బ్రతికేది ఒక్కరోజే

భారతదేశపు వారాపత్రికలు చాలావరకు ఉదయమే వస్తాయి. బొంబాయి, ఢిల్లీ, కలకత్తా వంటి నగరాల్లో కొన్ని సాయంకాలపు పత్రికలు ఇంకా ఉన్నాయిగానీ, మొత్తంమీద మనది ఉదయపత్రికల దేశమే. ఆ పత్రికలు రాత్రిపూట అచ్చయి వస్తూ ఉంటాయి.

మీరు ఉండేది చిన్న పట్టణమై తే స్థానిక దినపత్రిక ఉదయమే వస్తుంది. రోజులో తర్వాత ఎప్పుడో జాతీయ దినపత్రిక తాలూకు డాక్ ఎడిషన్ వస్తుంది. డాక్ ఎడిషన్లో సాధారణంగా ముందురోజు వార్తలే ఉంటాయి. అందుచేత అవి తాజావార్తలు కావు. అయినా సరే, ఎక్కడో ఢిల్లీలోనో, బొంబాయిలోనో, మద్రాసులోనో మరెక్కడో జరిగిన సంఘటనలగురించి విపులంగా తెలుసు కోవాలని ఉంటుంది ప్రజలకి.

అలా రోజూ పొద్దున్నే నీకు వార్తాపత్రిక అందించడానికి కొంతమంది మనుషులు ప్రతిరాత్రీ, వారంలో ప్రతి పగలూ, చివరికి ఆదివారంకూడా ఎంత కష్టపడి పనిచేస్తూ ఉండి ఉంటారో ఎప్పుడైనా ఆలోచించావా? మరి, ఆ పత్రికలే అచ్చువేయ్యకుండా చేతితో వ్రాయాలంటే ఆ పత్రికలవాళ్లు ఇంకా ఎంత ఎక్కువ కష్టపడాలో ఊహించగలవా? నిజానికి వార్తాపత్రికలు అలాగే మొదలయ్యాయి.

## ప్రారంభ దశ

ఈనాటి మన వార్తాపత్రికలకి మూలం ఎక్కడో తెలుసుకోవాలంటే, మనం జూలియస్ సీజర్ నాటి రోమన్లవరకూ వెళ్లాలి. అతనే 'ఏక్టా డయర్నా' అనే లిఖిత ప్రకటన పత్రాలు జారీచెయ్యడం ప్రవేశపెట్టాడు. 'ఏక్టా డయర్నా' అంటే 'దైనిక విశేషాలు' అని అర్థం. అలాగే అతనే క్రీ.పూ. 59 లో 'ఏక్టా సెనేటస్' అనబడే సెనేట్లో జరిగే చర్చల సంగ్రహపాఠంకూడా వెలవరించడం ప్రారంభించాడు. ఇది ప్రజలంతా చదవడానికి వీలుగా అనువైనచోట్ల, గోడలమీద అంటించేవారు. కానీ త్వరలోనే, ప్రజలకి తమగురించి మరి ఎక్కువ తెలియడం ప్రభుత్వాధికారులకి నచ్చలేదు. దానితో ఆ న్యూస్ బులెటిన్లు ఆగిపోయాయి. బహుశా ఇది మొట్టమొదటి సెన్సార్లు నిషేధాల్లో ఒకటి అయి ఉంటుంది.

అచ్చుపనిని చేసేయులు ఏనాడో కనిపెట్టినా, ఐరోపాలోమాత్రం,



అచ్చయంత్రం పదిహేన్ శతాబ్దంలో వాడుకలోనికి వచ్చింది. ఇక భావవ్యాప్తికి అచ్చలో మాట ప్రధాన సాధనమైపోయింది. వార్తాపత్రికలను త్వరితంగానూ, సులభంగానూ తయారుచెయ్య గలిగారు. అక్కడినుంచి మనం చూస్తున్న వార్తాపత్రికలకే ఒకటే చిన్నమొట్టు.

మొట్టమొదటి వార్తాపత్రికలు పదహారు శతాబ్దంలో దర్శనమిచ్చాయి. వాటిలో ప్రధానంగా వాణిజ్యవార్తలే ఉండేవి. ఆ తరువాత రాజకీయ వార్తలుకూడా చేర్చేవారు - ప్రభుత్వ నిర్ణయాలు వర్తక, వాణిజ్యాలమీద ప్రత్యక్ష ప్రభావాన్ని చూపిస్తాయి కాబట్టి.

1513 లో ఒక 'వార్తా పుస్తకం' లో మొట్టమొదటి 'యుద్ధగాథ' ఒకటే వచ్చింది. దాని శీర్షిక 'ది ట్రూ ఎన్ కౌంటర్ ఆఫ్ ది బేటిల్ ఆఫ్ ఫ్లడెన్ ఫీల్డ్'. దీనితో వాణిజ్య, రాజకీయ వార్తలేకాక, వర్తమాన విశేషాలని బీజరూపంలోనైనా అందించే వార్తాపత్రిక సిద్ధమైనట్టే. ఆఖరికి 1609 లో జర్మన్ భాషలో అచ్చయింది. అందరికీ ఆసక్తి కలిగించే వార్తాపత్రిక. దానిపేరు 'అవిసా రిలేషన్ ఓడర్ జీటుంగ్.'

## 2. భారతీయ వార్తా పత్రికల చరిత్ర

భారతదేశంలో ముద్రణ, ప్రసారాల మూలాలు ఎంతో లోతుగా లేవు. మొహంజోదారో ముద్రకలమీద, అశోకుడు చెక్కించిన రాతి ఫలకాలలోనూ నొటిమాటకీ భిన్నంగా లిఖితరూపంలో భావప్రచారానికి ప్రయత్నాలు జరిగిన మాట వాస్తవమే. అయినా, మనం ఎన్నడూ అచ్చు యంత్రం వంటిదేదీ నిర్మించలేదు. బట్టలమీద అద్దకానికి చాలా చరిత్ర ఉందికానీ, ముద్రణకీ భావ

ప్రచారానికీ గల సంబంధాన్ని ఎందుచేతో మనవాళ్లు గ్రహించి వినియోగించుకోలేదు. అత్యవసర వార్తల్ని అంచెటపా పద్ధతిని పంపే వారు. దేశ సంచారంచేసే కవి గాయకులు భావాల్ని, సిద్ధాంతాల్ని దేశమంతా ప్రచారం చేసేవాళ్లు. మొగలాయీల కాలంలో వార్తా లేఖరులు చాలా ముఖ్యమైన ఉద్యోగులుగా పరిగణింపబడేవారు. వాళ్లే రాజ్యంలోని దూరప్రాంతాల పరిస్థితుల్ని చక్రవర్తికి తెలియజేసేవారు.



మొహంజోదారో ముద్రక



1550 లో పోర్చుగీసు జెసూయిట్ మత ప్రచారకులు అచ్చయంత్రాన్ని భారతదేశంలోకి దిగుమతి చేయడంతో ముద్రణాయంత్ర పరిజ్ఞానం మనదేశంలోకి ప్రవేశించింది. అప్పటికి ఐరోపాలో అచ్చయంత్రాన్ని కనిపెట్టి వంద సంవత్సరాలకి పైగా అయింది. వాళ్లు క్రైస్తవమత ప్రచారానికిగానూ, ధార్మిక గ్రంథాలు, కథపత్రాలు అచ్చవెయ్యడానికి దానిని ఉపయోగించేవారు. తరువాత చాలా కాలానికి, అంటే బ్రిటీషువారు కలకత్తాలోనూ, మద్రాసులోనూ వారి ప్రెసిడెన్సీ పాలనావిభాగాల్ని నెలకొల్పిన తరువాత మొదటి వార్తాపత్రికలు, సుదూరంగా ఉండే ఈ రెండు కార్యాలయాలకీ మనదేశంలో ఉన్న వారిదేశస్థుల గురించి సమాచారాన్ని అందించేందుకుగానూ ఈ వార్తాపత్రికలు ఉపయోగపడేవి.

ఈస్టిండియా కంపెనీ పాలనలోని రోజులు మంచి సాహసోపేతమైన రోజులు. ఎందరెందరో తమ అదృష్టాన్ని వెతుక్కుంటూ భారతదేశానికి వచ్చేవారు. వాళ్లలో ఒకడైన జేమ్స్ అగస్టన్ హీకీ 1780 లో 'బెంగాల్ గెజెట్' వెలువరించాడు. దానికే 'కలకత్తా జనరల్ అడ్వర్టైజర్' అనికూడా పేరు. ఆ పత్రిక తనని తాను తెలివిగా ఇలా అభివర్ణించుకుంది. "అన్ని పార్టీలకీ అవకాశమిస్తూ, ఏ పార్టీ ప్రభావమూలేని రాజకీయ, వాణిజ్య వార్తాపత్రిక" అని. అయితే, హీకీ అన్నిరకాల వ్యాపార ప్రకటనలు, వాణిజ్య వార్తలు, ప్రభుత్వ, రాజకీయ పక్షాల కబుర్లూ కలగలిపి ప్రచురించడం ప్రభుత్వానికి నచ్చలేదు. అందుచేత రెండేళ్లు గడవగానే హీకీ జైల్లో పడ్డాడు. ఇంకా కొన్ని వార్తాపత్రికలు పుట్టుకొచ్చాయిగానీ, ప్రభుత్వం వాటిమీద ఓ కన్నువేసి ఉంచుతూ తరుచుగా నిషేధాజ్ఞలు విధిస్తూ ఉండేది. ఇదంతా ఐరోపీయులు ఐరోపీయుల కోసమే వార్తాపత్రికలు నడుపుతున్నప్పటి మాట.

తొలి భారతీయ వార్తాపత్రిక ప్రారంభించిన వ్యక్తి గంగాధర భట్టాచార్జీ. ఆయన 1816 లో 'బెంగాల్ గెజెట్' బెంగాలీ భాషలో ప్రచురించాడు. ఆ

**A Wholly Political and Commercial Paper, Open to all Parties, for Advancement of Trade.**

From Saturday July, 22d. to Saturday July, 29th 1780

*Return from England by the Duke of King-*

10-10-68

[illegible]

1. **General Information:**  
 Name: [Redacted]  
 Address: [Redacted]  
 City: [Redacted] State: [Redacted] Zip: [Redacted]  
 Phone: [Redacted]

2. **Employment History:**  
 Employer: [Redacted]  
 Position: [Redacted]  
 Dates: [Redacted]

3. **Education:**  
 Institution: [Redacted]  
 Degree: [Redacted]  
 Dates: [Redacted]

4. **References:**  
 Name: [Redacted]  
 Address: [Redacted]  
 Phone: [Redacted]

5. **Comments:**  
 [Redacted]



రామమోహనరాయ్



సురేంద్రనాథ్ బెనర్జీ

వెనుకనే వచ్చాడు రాజారామమోహనరాయ్. ఆయన భావాలు భట్టాచార్జీతో సహా అనేకులని ప్రభావితం చేశాయి. రామమోహనరాయ్ తన పార్శ్వ, ఆంగ్ల ప్రచురణలని సంఘ సంస్కరణోద్దేశ్యాలు వ్యాప్తిచెయ్యడానికి, సతీసహగమనం వంటి దురాచారాలకి వ్యతిరేకంగా ప్రచారం చేయడానికి, ప్రభుత్వాన్ని విమర్శించడానికి, ఇంకా పాశ్చాత్య దేశాల సాంస్కృతిక రాజకీయ భావాలని బెంగాల్ ప్రజలకి దగ్గరగా తీసుకురావడానికి వినియోగించాడు. ఆధునిక భారతీయ పత్రికారచన పక్వస్థితికొచ్చింది. 1857 నాటి సిపాయిల తిరుగుబాటు దానికి తాత్కాలికంగా అవరోధం కలిగించినా, పథ నిర్దేశం మాత్రం జరిగింది.

తిరుగుబాటు ఫలితంగా ప్రభుత్వం పత్రికారంగంలో కఠినమైన శాసనాల్ని చేసింది. వాటిని ఎంతోమంది ఆంగ్లేయులే విమర్శించారు. స్వేచ్ఛాయుతమైన పత్రికలైతేనే సేష్టి వాల్సుగానూ పనిచేస్తాయి, ప్రభుత్వానికి వార్తలందించడానికి పనికొస్తాయని వాళ్లు అభిప్రాయపడ్డారు.

Subscription yearly Rs. 5.  
" Half yearly Rs. 3.

THE SIMLA VISIT

# YOUNG INDIA

Published Every Wednesday.

Edited by M. K. Gandhi.

NEW SERIES }  
VOL. III, No. 21 }

AMBEDKAR, WEDNESDAY, MAY 23, 1921

PRICE TWO ANNAS  
PER COPY.

## Notes.

**Maulana Mahomed Ali**—I observe that the *Indian Social Reformer* rates me for not having said anything about Maulana Mahomed Ali's speech at Madras, and not having criticised Lala Lajpat Rai's at Bombay. I must not answer the inferences and the innuendoes contained in the paragraph. Critics do not know under what difficulties I edit *Young India*. I rarely read newspapers. I cannot even get them during my incessant travelling. But having read the criticism, I purposely procured at Simla a copy of the Maulana's speech. I have only just read it. I have twice read the paragraph criticised, and I am of opinion that it contains nothing in it that is objectionable. The speech is certainly not inconsistent with his interview at Allahabad. In the Madras speech, he simply states the Muslim position. In the Allahabad interview, he has accepted my application and restriction of the ideal Muslim concept. There is no doubt that if the Mussalmans could take my advice, they would be true to Islam. The difficulty arises because of their belief in the impossibility of the Afghans invading to defeat the British without wishing at the same time to occupy India. That may be at will be a good reason for Mussalmans, if they are true to India, not joining the Afghans even if they were able. But we may not dispute the theoretical religious right of Mussalmans to state their correct position. We can only honour them for it. The two great qualities of the brothers are their bravery and sincerity. And I can read nothing but these two qualities in the Madras speech.

**Lala Lajpat Rai**—Let me take the *Indian Social Reformer* into the secret of my methods. My assistant drew my attention to the hostile criticism of Lalaji's speech and asked me whether I wished to say anything upon it. I had not the text of his speech before me, nor had seen any criticism. I therefore wrote to Lalaji, asking him to enlighten me on the matter, and suggesting that he should apologise, if a single hasty word was uttered. It has been my privilege on close acquaintance to find him generous, forgiving and frank. He said in his letter that his Bombay speech was a specially considered utterance, and that he had not attacked any person in it. He had only dealt with the action of the Moderates as a

party. He sent me the cutting for my opinion. This was whilst I was in Sindh. I was unable to read it and had forgotten all about it, till the *Reformer's* rebuke reminded me of it. I have now read Lalaji's speech and have much pleasure in stating that I find nothing offensive or discourteous in it. It is undoubtedly in Lalaji's fighting style. It is a party speech. He has adopted, by long residence in the west, the western form of criticism. But it is best western form. There is nothing vulgar in it. His charges are not unjustified by the conduct of the Moderate ministers. His worst charge is that they have merged themselves in the bureaucracy. It is a serious charge to make, but the instances adduced by him surely prove it. The Moderates may retort, if they choose, that outsiders cannot appreciate the difficulties of the ministers. But that is just what proves the error of the great leaders who had themselves allied with the Government. They should have known that such would be their lot, or they should now know by experience, that it is no use being ministers, until they have an effective control over the Government policy. All the repression that is now going on, is almost as bad as before. It makes little difference that now there is the farce of a trial. The fact is, that most of the political sections of the Penal Code are such as to bring almost every non-co-operation leader under them. I believe that if I was charged, I should have to plead guilty to the charge of sedition. It is the duty of a non-co-operator to preach disaffection towards the existing order of things. Non-co-operators are but giving disciplined expression to a nation's outraged feelings. I should like to see a considered reply to Lala Lajpat Rai's strong indictment. In my humble opinion, the speech of Lala Lajpat Rai does not betray any loss of temper, and is quite in keeping with the advice he tendered the youth of the country in his concluding paragraph.

**'A Messenger of God'**—I have received a cutting, in which I am reported to be credited with being a messenger of God, and I am asked whether I claim to have any special revelation from God. I have already dealt with the miracles attributed to me. As to this the latest charge, I must disown it. I pray like every good Hindu. I believe that we can all become messengers of God, if we cease to fear man and seek only God's Truth. I do believe I am seeking only God's Truth and have let all fear of man. I therefore do feel that

‘యంగ్ ఇండియా’ మొదటి పుట

**वाहिणीचे दर.**  
 सोळा मोठी किंवा सवणे  
 आठ एक सवणे.  
 दुसरे खेपले निम्मे आकार घेऊन.  
 कपड्यांचे दोक्याचे दोक्याचे  
 ती आखडिदा टंगव करघ्यात  
 घेई.

स्त्रियानि नो रे दुष्टाः क्षणनापि वदतिस्तस्येति तत्र श्रेणीनाथ त्वेति न दृष्टिमात्रं वदन्मुनि ।  
असौ कुम्भीतया स्वरनजरद्विद्वित्तनगा-मुद्राप्रसन्नपः स्वपिनि गिरिगर्भे करिष्यति ॥

वर्ष १. पुणे:—मंगळवार तारीख २५ जानेवारी १८८१ अंक ४.

नवनेताची नवीन आवृत्ति.

(પાશ્ચાત્ અકાશમ્ સમ્યક્).

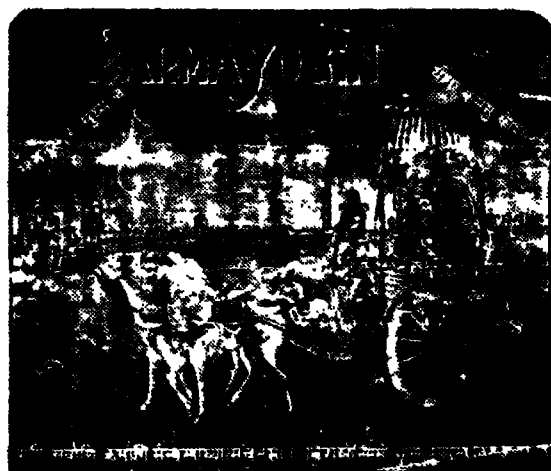
‘नवनीता’ व्याख्या आदर्शनी नाम्नी मेजर इ-  
की गोप्या सत्यनवकन व मेजरबाय सादरकृष्ट संदेश  
वाक्य मंत्रविरहण जो विलक्षण फरफार करण्य  
आकाश भाँद यात्री प्रत्यक्ष कारणों काय आसीन, ई वा-  
न प्रकान प्रामाणी कलकविलेय काहे. आना वरील  
‘मुधारण’ व्याख्या संपादन आकाशनी काहे वांटेसे लि-  
‘मुधारण’ व्याख्या संपादन आकाशनी काहे वांटेसे लि-

विद्यार्थ्यांच्या याच बरील दोषा मुद्रापत्राकांनी बरील 'मुद्रापत्र' प्रसलन आपल्यापुढी हावी एक मोठा विचार मजल आपणें अखंड होते की, मुद्रापत्राचा याद्वारे यांनी वेचें वाळण्याची इतर कोणीही कारणे जरी नसली, तरी बरील कथित्याचें प्राचीनते हे स्वतः त्यांच्या तर्फेचें लहानपणाने कारण आहे वंत नाही. मराठी भाषेचे भाषिक ज्ञान रोण्यास बरील दोषा करींच्या धर्गाच्या कोणी तरी परिचय असतें अवश्य आहे हे सांगायला नकोच. ऐंजी कीर्तन वंत पांसा व स्वेतर सामान्यचें महाराष्ट्र भाषेच्या तेंपधाने बरील दोषे वेदांनी कवि होत. मराठीची मूल भाषा ती प्राकृत त्रिच स्वरूप समजतें हे भाषाज्ञानास काय उपयोग आहे. तेथें या दृष्टीने पाहतां 'नवमर्त्यां' वीनंती 'मुद्रापत्र' कोणाही तमजस मनुष्यास वसंत शेंपणसागळी नाही. एम्. ए.च्या परीक्षेन ऐंजीन जीसर्ची कविता व मस्कृतां क्रमेद नेमण्याचा काय हेतु आहे, हे जे लोकांमध्ये आणील त्यास बरील 'मुद्रापत्र' नंतरच्या व्यक्ती दोषा अधिकाऱ्यांच्या कोण्या करीचे नवल वाटण्याचा मुद्दा त्यास राहणार नाही. एकाद एवें यांचेचें भाषा आहे तेथें दोषाकायचे हे

भावे, किंवा देशान्तर्ग संघर्ष कळत तेवढा बसलावा. पंत शिंतपन झालापणा आहे शिंतपतच त्याच्या मगती कवीचा संग्रह करून दोषा शिष्टांतच नेमऊं गाल्ल व्हात आहे !

विष्णूचीची गोष्ट सोडून देऊन इतर राक्षसींचे  
जरी विचार केला, तरी त्यांची ही शक्ती गोष्टीने लहान  
नाही झाली आहे असे नाही. आपल्या मरणापु-  
ढीची कायना अगोदर ठावून विचारी आहे असे  
नाही. पूर्वी 'मरणापुढे' काहीही नसे चालते होते.  
पण डावेपेठर सोहानांनी कांकाएकी भाषण सोडल्या-  
वरून ते पुष्कळ पुढे काही दिवस उबकडकड चालून  
सोपटी येत पडले. हल्ली दुसरा एक 'मरणा' विघ्न  
त्याच्या डोरी मरणापुढे कधीना जीर्णोद्धार काही पोडा-  
पोडका होत आहे; पण सरकारच्या आघायाचे नाव  
नवी. 'मरणा' कारांनी केलेल्या विनंतीचे नेहमीचा  
डोक श्रेण आपला, की 'दुसऱ्या' पुष्कळ-पुष्कळ विवादा-  
च्या निष्कर्षावरून म्हणतात! हल्ली जीणा एकांटा  
ज्या पेल लूनव तीनीने ठावून झालेल्याच' आ-  
ध्याय्य पाठविता, तरी मरणाचे समकट जेव्हा तळ-  
ला यावयाचा ! सरकारच्या पूर्वी बरणी लळयाची  
मठळी झणजे तेथे तेथे वसल्याचे काम, येणा  
मरीयाच्यायाचा कामोदा जेव्हा बळकट धरत, तेव्हा  
आत यजमानांच्यापर्यंत दाट लागायारीची तेथे वि-  
द्यानेने हे मुलींचे विवाहात, तेव्हा हवे होतले  
तर मरणाच्यापेठरी मरणाची लळी चालत गेली, असा  
तर आपण म्हातार घेऊन बसलो, तर ते ही चोळक  
हे लागू पडत नाही. तळवीर म्हातारी, मरणाचे अलं-  
कीकरण हा तरा करे आहे, तेथे मरणाचा लळी  
काराची, की श्राव्ही बरी श्राव्ही मरणाचे लळी मरणाचे  
काराचीदीत द्रुमकाश ठावल्याने लळी मुबारी देऊन  
जे अर्थ विचारी 'मरणा', मरणाचे पटीने लळी मरणाचे

REGISTER NO. 6822



ANNUAL SUBSCRIPTION \$2.00 PER COPY 5.

**SINGLE COPY ANNEX 2**

## A WEEKLY REVIEW

OF

**National Religion, Literature, Science,  
Philosophy, &c.,**

01. 1.

SATURDAY, 3rd JULY 1964

**No 3.**

## CONTENTS.

1. OCEANIC AND COMMERCIAL	1.	6. THE MONARCH OF THE EAST	2.
2. YU. A. D. HUNTER'S BIOGRAPHY	3.	7. JALAKATI CONSPIRACY	2.
3. A TALE OF THE MOUNTAINS	4.	(S. J. AND BIND. (HUNTER'S EDITION)	
4. MR. MACKENZIE'S BALE	5.	8. INDUSTRIAL NOTES	11.
5. THE KATHA VEDANTH	6.	9. NAMA	12.

OFFICE - 14 SHAM BAZAR STREET, CALCUTTA.

## ‘క్షేసరి’ మొదటి పుట

**‘కర్మ యోగిన్’ వార పత్రిక మొదటి పుట**

సెన్సారు నిబంధనలు ఎంత తీవ్రంగా ఉన్నప్పటికీ, దాదాభాయ్ నారాజీ నడిపిన రాస్ట్ గోప్తార్, సురేంద్రనాథ్ బెనర్జీ నేతృత్వంలోని బెంగాలీ వంటి ప్రతికలు సాంఘిక దురవస్థల పట్ల తమ అభిప్రాయాల్ని ప్రకటిస్తూనే వచ్చాయి. ఏప్రిల్ 1919 లో ప్రారంభించబడిన యంగ్ ఇండియా అనే ఒక వారపత్రికకూడా ఉంది. దాని సంపాదకుడు మోహన్ దాస్ కరమ్చంద్ గాంధీ. మహాత్ముడు కేవలం న్యాయవాదిగా ఉండడంతో సంతృప్తిచెందలేదు. సమాజ సేవకుడిగా, రాజకీయ కార్యవేత్తగా ఆయన ప్రతికారంగం ఎంత శక్తివంతమైనదో బాగా అర్థంచేసుకొని, 1922 లో చెరసాలకి వెళ్లేదాకా వందలకొద్దీ వ్యాసాలు వ్రాసి తన భావాలు వ్యాప్తిచేశాడు. ప్రెస్సులు మూతపడినా నిరుత్సాహపడవద్దని,

రచనలన్నిటినీ చేత్తో కాపీచేయమనీ ఆయన పత్రికా కార్మికులకి చెప్పేవాడు. ఏవిధంగానైనా పాత్రికేయులు, జరుగుతున్న అన్యాయాల గురించి, స్వపరిపాలన ఆవశ్యకత గురించి ప్రజలకి తెలియజేస్తూ ఉండాలి. వార్తాపత్రికల్ని ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా ఒక ఆయుధంగా ఉపయోగించిన మరొకవ్యక్తి బాలగంగాధర తిలక్. ఆయన తన కేసరి, మహారాబా పత్రికల్ని మరాఠీలో ప్రచురించేవాడు. 1881 లో మొదలైన కేసరి ప్రత్యేకంగా సామాన్య ప్రజలకోసం నిర్దేశింపబడింది. తిలక్, శిశిరకుమార్ ఘోష్‌ను తన గురువుగా అంగీకరించి, ఆయన పోరాటశైలిని తన రచనల్లో అనుసరించాడు.

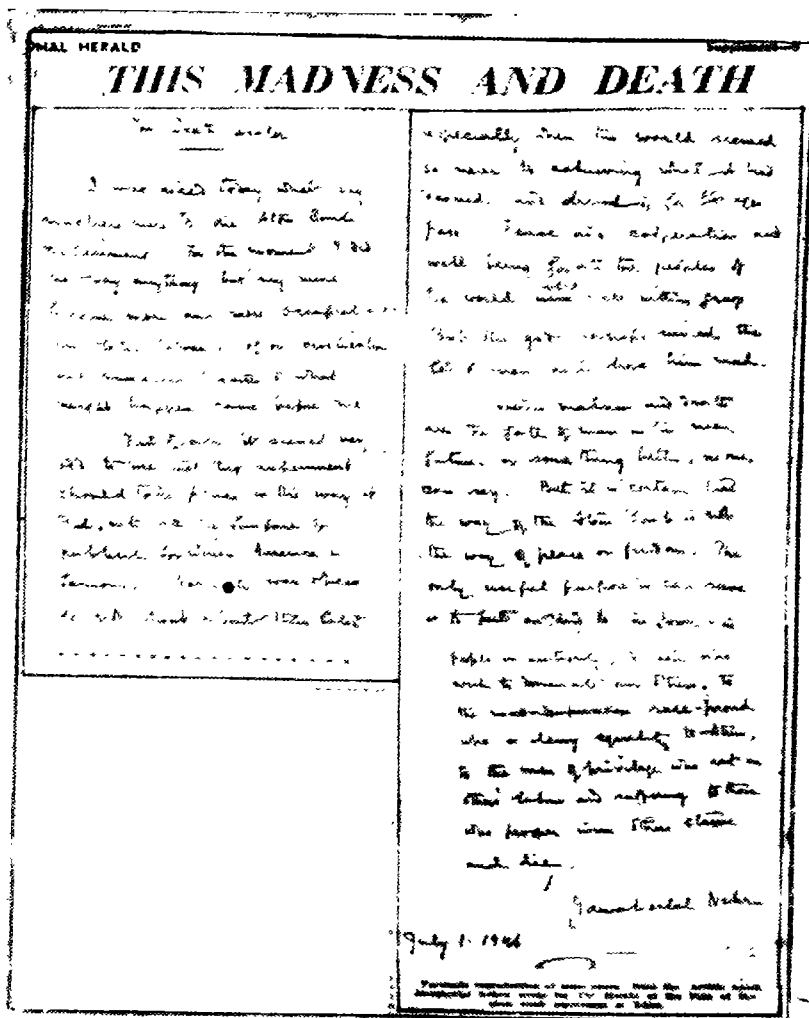
జాతీయ ప్రయోజనాల కోసం, జాతీయ దృక్పథంతో నడిచిన అటువంటి పత్రికలే కాక, ఇతరమైనవికూడా పందొమ్మిదో శతాబ్దపు నడిమి చివరి సంవత్సరాల్లో స్థిరంగా నెలకొన్నాయి. వీటిలో కొన్ని నిలదొక్కుకొని, ఇంకా బలంగా పెద్దవిగా పెరిగి, నేటి ప్రముఖమైన పత్రికా సంస్థలుగా రూపొందాయి. మీరు వాటిపేరు బాగా ఎరుగుదురు. కానీ, వాటి ఆసక్తికరమైన పుట్టుకలని గురించి బహుశా ఎరగరు. వాటిలో ఒకటైన ది హిందూ శతాధిక సంవత్సరాలకి పూర్వం, అంటే 1878 లో మద్రాసులో స్థాపించబడింది. ఆ పత్రికల్ని ప్రచురించి సంపాదకత్వం నెరవేసిన వ్యక్తులు ఆలోచనాపరులే కాదు, మహా సాహసవంతులుకూడా. వాళ్లల్లో కొందరు ఆంగ్లేయులు. వాళ్లకూడా పత్రికా స్వాతంత్ర్యం కోసరం, దేశ స్వాతంత్ర్యం కోసరం వాళ్ల పత్రికల్ని ఉపయోగించారు.

బాగా చెప్పుకోదగ్గ కథల్లో అమృత బజార్ పత్రిక ఉదంతం ఒకటి. 1868 లో శిశిరకుమార్ ఘోష్, అతని ఎనిమిదిమంది అన్నదమ్ములూ కలిసి రూ. 32 లకి ఒక సెకెండ్ హౌండ్ అచ్చయంత్రాన్ని కొని, జెస్సూర్ జిల్లాలోని వాళ్ల స్వగ్రామం అమృత బజార్‌లో (ఇప్పుడు బాంగ్లాదేశ్‌లో ఉంది) నెలకొల్పారు.

భారతదేశ ప్రజలకి జరుగుతున్న అన్యాయాలగురించి వ్రాసేటప్పుడు వారిపత్రిక మర్యాదకరమైన భాష ఉపయోగించలేదు. త్వరలోనే వాళ్లు కష్టాల్లో పడ్డారు. అప్పుడప్పుడు ప్రెస్ మూసెయ్యాల్సి వచ్చేది. 1869 లో కొన్ని శీర్షికలు ఇంగ్లీషులో ప్రచురించడం ప్రారంభించి, భాషా పత్రికలకి వ్యతిరేకంగా 'ఆంగ్లో - వెర్నాక్యులర్ ప్రెస్ లాస్' జారీ అయేసమయానికి రాత్రికి రాత్రే పత్రికని పూర్తిగా ఇంగ్లీషులో ప్రచురించి, ఆవిధంగా నిషేధచట్టాన్ని తప్పించుకున్నారు !

'ది బాంబే టైమ్స్' అనే పత్రిక రాబర్ట్ నైట్ సంపాదకత్వంలో ఉండేది. అదే తరువాత ది టైమ్స్ ఆఫ్ ఇండియా గా రూపొందిన నాలుగు పత్రికలలో ఒకటిగా మారింది. 'ది టైమ్స్ ఆఫ్ ఇండియా' 1861 లో పుట్టి, థామస్ బెన్నెట్ ఆధ్వర్యంలో, రాబర్ట్ నైట్ సంప్రదాయాన్ని కొనసాగించింది. త్వరలోనే స్వేచ్ఛాప్రియ మనస్కులైన సంపాదకులతో సుస్థిరంగా వేళ్లు పాతుకుంది. ఆ పత్రికకి ప్రారంభదినాల్లోనే భిన్న దృక్పథాలు ప్రతిఫలించే సమగ్రమైన వార్తావ్యవస్థ ఉండేది. బాంబే క్రానికల్ ప్రసిద్ధ సంపాదకుడు బెంజిమన్ గై హార్నిమన్, టైమ్స్ ఆఫ్ ఇండియా ను "బోరి బందర్ వృద్ధ వనిత" అని అభివర్ణించినా, ఆ పత్రికతో పాటీపడలేక పోయాడు. వీటంత పాతది కాకపోయినా, కొంత చారిత్రక ప్రాధాన్యత గల పత్రిక, 1938 లో జవహర్లాల్ నెహ్రూ సంచాలక సమాఖ్య అధ్యక్షుడుగా ప్రారంభమైన నేషనల్ హెరాల్డ్. చాలాకాలం నిలబడ్డ కొద్దిపాటి రాజకీయ పక్షపత్రికల్లో ఇది ఒకటి.

ఆరోజుల్లో ఎంతోమంది సాహసవంతులూ, ప్రతిభావంతులూ పత్రికారచన వైపు ఆకర్షితులయ్యారు. బెంజిమన్ గై హార్నిమన్ ఎప్పుడూ భారతీయుల పక్షమే. 1905 లో బెంగాల్ విభజనకి వ్యతిరేకంగా జరిపిన ప్రదర్శనలో అతను ధోవతి ధరించి కాళ్ళకి చెప్పులులేకుండా నడిచాడు. విల్లింగ్డన్ కు స్మారక చిహ్నాన్ని నెలకొల్పడాన్ని నిరసిస్తూ ఉద్యమాన్ని నడిపాడు. 1918 లో



బెంజమిన్ గె హార్మిమన్

'నేషనల్ హెరాల్డ్'లో నెహ్రూ వ్రాసిన ఒక వ్యాసం

భయంకరమైన పుల్ల వ్యాధి ప్రబలినప్పుడు ఇంటింటికీ వెళ్లి ప్రజలకి సహాయాన్నందించాడు. రౌలట్ చట్టాలకి వ్యతిరేకంగా సత్యాగ్రహాలు చేశాడు. అమృతసర్ మారణకాండ గురించి అతను పత్రికల్లో వ్రాసినప్పుడు అస్వస్థుడుగా ఉన్నా మంచంమీదనుంచి ఈడ్చి 1919 లో స్వదేశానికి పంపించివేశారు. కానీ 1921లో మళ్ళీ అనుమతిలేకుండానే తిరిగి వచ్చేశాడు.

అలాగే రడ్ యార్డ్ కిస్టింగ్ ఉండేవాడు. (కిమ్, జంగిల్ బుక్, బేరక్ యామ్ బేలడ్స్ గ్రంథాల రచయిత). అతనుకూడా లాహోర్ లో సివిల్ అండ్ మిలిటరీ గెజెట్ సంపాదకవర్గంలో ఉంటూ, తన సమయాన్నంతా పేలవమైన ప్రభుత్వ రిపోర్టుల పూ పులు దిద్దుతూ గడిపేవాడు. సహజంగానే ప్రభుత్వాన్ని విమర్శించడం మొదలుపెట్టాడు. "డిపార్ట్మెంటల్ డిప్టీస్" అనేపేర తరవాత అచ్చయిన అతనిపద్యాలు మొదట సీవిల్ అండ్ మిలిటరీ గెజెట్ లోనే వచ్చాయి. అతని వ్యంగ్య రచనలు పైఅధికారులని బాగా చికాకుపరచడంతో అతనిని అలహాబాద్ లోని ది పయొనీర్ పత్రికకు బదిలీచేశారు. అయితే అక్కడకూడా



# ॥भारतजीवन॥

सर्वे भद्राः परो वंति गच्छतां नमोस्तुतेभ्यः ।  
उदारचरितानां तु वसुधैव कुटुम्बकम् ॥१॥

१ भाग { बनारस सम्बन्ध १८४० मि० बाल्युन पत्र १४ फरवरी १० मार्च १८८४ ई० } अंक २

भारतजीवन का नाम  
पश्चिमवर्षिक डाक मजसून बहिर्गत (१)

BHARATJIWAN.  
PUBLISHED EVERY MONDAY.

BENARES,  
10th MARCH 1884.

श्री  
महर्षि चरित्रम् ।  
जय जय जय जग जगति देवि जग ज-  
गत् सुख मिनि । जय जय जय गुह्य कमं  
प्रियतम वद रूप सुख मिनि । जय जय ज-  
गत् । जय भूमि धर भूमि मिनि ।  
सुख जय सुख सुख नाग सुनि मानव  
मिनि । जय जय जय परम परम च-  
रित्र कमल रत्न भव चरित्र । जय जय जय  
भारत भवति "भारत जीवन" जीवन  
चरित्र ॥१॥

वह क्या चलाचार नहीं है ।  
जब से वह रजवटें बिल का अंगड़ा उठा  
तब से हिन्दुस्तानियों पर कुछ गोरान्  
मनुष्यों का ऐसा कोरा जोर रहा है कि  
कुछ वर्षोंको नहीं ही बख्ता, जहाँ देखो  
महाँको बिचारे देखियों के चिर पर पा-  
वलि दिखलाई पड़ती है जहाँ देखो तहाँ  
ही दिक्की पटो जाती है न जाने किसी  
झाड़न से हम रजवटें बिल की झलाई की  
मैल छली गई कि तब से रजवटें रजवटें

घोर भगड़ पर भगड़ा चला जाता है ।  
हम देखते हैं कि जब हम गोरान् मनुष-  
यों का जय भी मान काँटें रिपन से  
नहीं चलाता तो अपना कोरा हम हिन्दु-  
स्तानियों की के चिर उतारते हैं मखल है  
कि "घटके पहाड़ से घोर तोहें घर की  
चिन"—गाँव हम चाप कोगी को चो-  
ड़ा मा हलान् मानिकार के सुखमें का  
सुनाते हैं जिससे चाप कोगी को जान प-  
ड़ेगा कि हमारा कहना सैदा है—  
उरझाम कारट रजवटेंमटरी के ज-  
टनेट वेस साइव एक दिन मानिकार  
के डेयन पर रज गाड़ी के ऊपर, डेयन  
माछर को मानुस बुधा कि वे डूबे झाड़  
का टिकट लेकर पड़िजे झाड़ की गाड़ी  
में पावे ये सब कारव उन्को ने उन्को  
टिकट मांगा—वेस साइव ने कहा कि  
वदि ऐसा कम्बेज हम पर करोगे तो  
हम तुम्हें कुछ बनें, रतमा कह कर  
चलते हुए घोर उली जान में कहीं तोम  
दिन तब गिहार खेतती रहे । रजके उ-  
रझाम उन्कोने अपना माच खबबाव एक

कंट पर नादके उली डेयन पर मिन दि-  
वा घोर पीछे से चाप भी ११ बजे रात की  
पावे, डेयन पर पड़व कर डेयन माछर  
के कमरे के पास गये घोर पड़ा कि ज-  
मारा माच कहाँ है । उस बिचारे को  
क्या मानुस या घोर वद अपने काम में  
उपान पूर्वक लगा या इस कारव उन्को  
कुछ उत्तर न दिया । तब साइव ने पुनः  
वही बात वूली घोर कमरे के भीतर हल  
गये । डेयन माछर ने साइव से पड़ा कि  
चाप का क्या नाम है, परन्तु वद अपने  
ही गठरी की हुन गाये जाती है—नाहू  
ने कहा कि हम चाप के माच का चाच  
कुछ नहीं जानती । हमने में एक रज के  
बिचारी ने पाकर साइव का माच दि-  
खवा दिया, वेस साइव तब कमरे के  
बाहर चले गये परन्तु जाती वखत धमका  
गये कि वदि फिर हमारे हाथ ऐसी बातें  
करोगे तो हम तुम्हें सुनही मारेंगे, बोली  
देर के उरझाम साइव फिर डेयन माछर  
के पास पावे घोर कहा कि हमारे वेटिङ  
रूम (Waiting room) में न तो चारपाई

आधुनिकी चरित्रचित्रण  
आधुनिकी चरित्रचित्रण  
आधुनिकी चरित्रचित्रण

माच

ഡीसम्बर १८८३ मृतक  
आरिगण्डन आरुणम्

४० अक्षर  
आधुनिकी चरित्रचित्रण  
आधुनिकी चरित्रचित्रण  
आधुनिकी चरित्रचित्रण

आधुनिकी चरित्रचित्रण  
आधुनिकी चरित्रचित्रण  
आधुनिकी चरित्रचित्रण

कोठाठाली  
सालिक

**ഭൂമി**

Malayalam Daily & International News and Information  
 Monday 1975 November 11, 1975. Price 5 cents 11" x 16"



**കേരളത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ പത്രം**  
**എല്ലാവർക്കും വായനയ്ക്കും ഉപയോഗപ്രദം**

**കേരളത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ പത്രം**  
**എല്ലാവർക്കും വായനയ്ക്കും ഉപയോഗപ്രദം**  
**കേരളത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ പത്രം**  
**എല്ലാവർക്കും വായനയ്ക്കും ഉപയോഗപ്രദം**

**കേരളത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ പത്രം**  
**എല്ലാവർക്കും വായനയ്ക്കും ഉപയോഗപ്രദം**  
**കേരളത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ പത്രം**  
**എല്ലാവർക്കും വായനയ്ക്കും ഉപയോഗപ്രദം**

**കോതാരിൻ**  
 കൊതനാരിൻ എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെടുന്ന ഈ മരുന്നിനെക്കുറിച്ച് കൂടുതൽ അറിയാൻ പത്രത്തിൽ അഭിപ്രായപ്പെടുക.

Table with 4 columns: Name, Address, Phone Number, and other details. The text is small and difficult to read.

**കേരളത്തിൽ**  
**THE SWADESHI**

Malayalam Daily & International News and Information  
 Monday 1975 November 11, 1975. Price 5 cents 11" x 16"



**“ഇന്ത്യയിലെ തന്നെ തമിഴ്നാട് തമിഴുകൾക്ക്”**

**കോഷ്ഠത കരുണാഭി  
 മാന്ദ്യം കൊണ്ടിട്ട്**

മിസ്സി ഹിന്ദുക്കൾ ഇതുവേണ്ടി വിധേയം

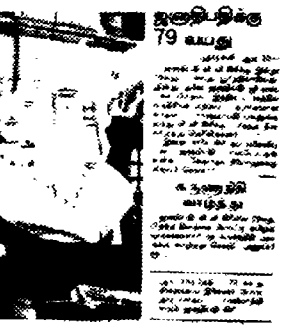
കോഷ്ഠത കരുണാഭി മാന്ദ്യം കൊണ്ടിട്ട്. മിസ്സി ഹിന്ദുക്കൾ ഇതുവേണ്ടി വിധേയം.



‘മിസ്സി’ എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെടുന്ന ഈ മരുന്നിനെക്കുറിച്ച് കൂടുതൽ അറിയാൻ പത്രത്തിൽ അഭിപ്രായപ്പെടുക.

**കരുണാഭിയിൽ  
 തിരു. എം.എ.എ.  
 രാജീവ് കുമാർ**

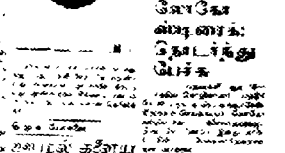
കരുണാഭിയിൽ തിരു. എം.എ.എ. രാജീവ് കുമാർ. കോഷ്ഠത കരുണാഭി മാന്ദ്യം കൊണ്ടിട്ട്.



കോഷ്ഠത കരുണാഭി മാന്ദ്യം കൊണ്ടിട്ട്.

**കോഷ്ഠത കരുണാഭി  
 മാന്ദ്യം കൊണ്ടിട്ട്**

കോഷ്ഠത കരുണാഭി മാന്ദ്യം കൊണ്ടിട്ട്. മിസ്സി ഹിന്ദുക്കൾ ഇതുവേണ്ടി വിധേയം.



കോഷ്ഠത കരുണാഭി മാന്ദ്യം കൊണ്ടിട്ട്.

**കോഷ്ഠത കരുണാഭി  
 മാന്ദ്യം കൊണ്ടിട്ട്**

കോഷ്ഠത കരുണാഭി മാന്ദ്യം കൊണ്ടിട്ട്. മിസ്സി ഹിന്ദുക്കൾ ഇതുവേണ്ടി വിധേയം.

ഭാരതീയ സംസ്കാര പ്രദർശനം ഫ്രാൻസിൽ ഉദ്ഘാടനം

అతను తన హాస్యకవితలు, వ్యంగ్య రచనలు కొనసాగించాడు. కానీ వార్తాపత్రికలు సాధారణంగా గంభీర విషయాలపైనే మొగ్గుచూపుతూ ఉండడంవల్ల కిస్టింగ్ పెద్దగా ప్రశంసలని పొందలేదు. తరువాత ది పయొనీర్ పత్రిక తాలూకు ఆ సంచికలు అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రాల్లో ఎన్నో వందలదాలర్లకు అమ్ముడుపోయాయి. ఇప్పటికీ సివిల్ అండ్ మిలిటరీ గెజెట్ అతన్ని జ్ఞాపకాల్లో జీవిస్తూనే ఉందంటారు.

ఆవిధంగా మనం గమనించవలసిన దేమిటంటే భారతీయ వార్తాపత్రికలు, వాటి సంపాదకత్వమూ ప్రచురణా భారతీయులు చేసినా, బ్రిటిష్‌వారు చేసినా, భారతదేశపు స్వాతంత్ర్య సంగ్రామ గాథతో బాగా ముడిపడి ఉండేవి. ఈ పత్రికల ఆకర్షణీయమైన పేర్లలో కొన్ని మీరు తెలుసుకోవాలి. కేసరి, మహారాటా, ఇండియన్ రివ్యూ, బాంబే క్రానికల్, లిబర్టీ, ఫార్వర్డ్, ఎడ్వాన్స్, సర్వెంట్ ఆఫ్ ఇండియా, జస్టిస్, బెంగాలీ, వందేమాతరం, అల్ హిలాల్, స్వరాజ్య, హితవాద. వాటిలో కొన్ని ఇంకా నడుస్తున్నాయి. కానీ చాలామటుకు చరిత్రలో కలిసిపోయాయి.

ఎంత నిరంకుశ ప్రభుత్వమైనా ప్రజల వాక్ స్వాతంత్ర్య కాంక్షని అణచి ఉంచలేదనే నిజాన్ని దేశదేశాల్లో, వివిధ శతాబ్దాల్లో నడిచిన వార్తాపత్రికల చరిత్ర తెలియజేస్తుంది. భావాల్ని ప్రజ్వరిల్లపజేయడానికి, ప్రజలు వాటిని తెలుసుకునే హక్కుని పరిరక్షించడానికి పత్రికలు అద్భుత సాధనం. ఇవాళ ఎన్నెన్ని పత్రికలు పుడుతున్నాయో, అన్ని సమసిపోతున్నాయి. భారతదేశానికి లెక్కలేనన్ని వార్తాపత్రికలు, ఇతర పత్రికలు ఉన్నాయి.

### 3. వార్తలగది, సంపాదకుడు

వార్తాపత్రికకి వార్తలగది (న్యూస్ రూమ్) గుండెకాయ. నగర వార్తలు, దేశ వార్తలు, ప్రపంచ వార్తలూ సేకరించబడేది ఇక్కడే. ఇక్కడినుంచి విలేజరులు వారి కథలకి వివరాలు సేకరించడానికి బయటికివెళ్లి, సమాచారాన్ని ఇక్కడికే తీసుకురావడమో, టెలిఫోను చెయ్యడమో చేస్తారు. ఇక్కడే టెలిప్రింటర్ యంత్రాలు కూడా దేశంలోని పెద్దనగరాలనుంచి, బయట ప్రపంచంనుంచి సంగ్రహించిన వార్తలతో రేయింబవళ్లు బకబకలాడుతూ ఉంటాయి. టెలిప్రింటర్ సంబంధ సౌకర్యాలు ఉన్నజిల్లాలు అక్కడికి వార్తల్ని పంపిస్తాయి. టెలిప్రింటర్ యంత్రం అంటే విద్యుత్ తీగలతోనో, రేడియో తరంగాలతోనో కలపబడ్డ టైపురైటర్లలా ఉంటుంది. ఏ ఢిల్లీనుంచో ఒక ఆపరేటరు ఒక ఆఫీసునుంచి ఒక సందేశం టైపుచేసి పంపితే, అది దేశవిదేశాల్లోని సంబంధిత పత్రికా కార్యాలయాలన్నిటికీ అదే క్షణాన అందుతుంది.

పత్రికా ప్రకటన కర్తలనుంచి కూడా వార్తలు అందుతుంటాయి. అంటే ప్రభుత్వం, పరిశ్రమలు, వాణిజ్యవేత్తలు జారీచేసే ప్రకటనలు అన్నమాట. వార్తలకి మరో ఆధారం ఏమిటంటే వార్తా సంస్థలు (న్యూస్ ఏజన్సీస్). ఈ సంస్థలు విలేజరులనీ పత్రికానిధులనీ నియమిస్తే వారుకేంద్ర కార్యాలయానికి వార్తలు సేకరించి పంపుతారు. భారతీయ వార్తా సంస్థల్లో యునైటెడ్ న్యూస్ ఆఫ్ ఇండియా, ప్రెస్ బ్రస్ట్ ఆఫ్ ఇండియాలు ఇంగ్లీషులో వార్తలని అందిస్తే,

సమాచార భారతి, హిందుస్థాన్ సమాచార్ లు హిందీలో వార్తలనందిస్తాయి.

సముద్రంలాంటి అపారమైన ఈ పదసముదాయాన్ని విభజించి, ఎంపికచేసి, ఎంపికయిన అంశాల్ని అవసరమైన సైజుకి తగ్గించి, దానిని పాఠకులకి ఆకర్షణీయంగా తయారుచేసి సరఫరాచేయడం ఎంతో నేర్పుతో కూడుకున్న పని. ఎంతపెద్ద వార్తాపత్రికయినా ఎంపిక తప్పదు. ఎందుకంటే, సంపాదించిన వార్తలు, ప్రచురించడానికి ఎంత అవకాశం ఉందో అంతకు రెట్టింపుకిపైగా ఉంటాయి ఎప్పుడూ. అక్కడే నిర్దేశకత్వమూ, సంపాదకత్వ నాయకత్వమూ అవసరం.

వార్తాపత్రిక అనేది 'వేడి వేడి' వార్తలు, కథాంశాలు, అభిప్రాయాలు, సంపాదకీయాలు, క్రీడావార్తలు, వాణిజ్యవార్తలు, ఛాయాచిత్రాలు, వ్యాపారప్రకటనలు ఇన్ని అంశాల మిశ్రమం కాబట్టి, మర్నాటి పత్రికలో విషయాలని స్థూలంగా నిర్ణయించడానికి ఒకపద్ధతి ఉండాలి. ఇది సాధారణంగా వరుసగా కొన్ని సమావేశాలలో జరుగుతుంది. సంపాదకుడు వివిధ వర్గాలవారితో సంప్రదింపులు జరుపుతాడు. ఉదాహరణకి, వార్తా సంపాదకుడు, ముఖ్య ఉపసంపాదకులు, ప్రధాన విలేకరులు కలిసి ఏయే వార్తలు రావడానికి అవకాశం ఉందో, ఏ ఏ తాజావిశేషాలకి అవకాశం యివ్వాలో, పత్రిక ఏ కథల్ని తవ్వితీసి పరిశోధించాలో చర్చించుకుని, ఎవరు దేనిని కవర్ చెయ్యాలో స్థూలంగా నిర్ణయిస్తారు.

సంపాదకుడు సంపాదకీయాలు వ్రాస్తే తన సహోద్యోగుల్ని కూడా కలిసి మర్నాటికి సిద్ధం చేయవలసిన అంశాలను గురించి నిశ్చయిస్తాడు. ఇవి వర్తమాన విషయాలగురించి వ్యాఖ్యల్ని చేస్తాయి. తర్వాత అతను సిబ్బందిలోని నిపుణులతో పత్రికలో చేర్చవలసిన ఇతర విషయాలనుగురించి చర్చిస్తాడు. వీరు సామాన్యంగా కళాసంపాదకుడు, క్రీడా సంపాదకుడు, ప్రకటనల నిర్వహణాధి

1. 1990년대 초반부터 시작된 '문화산업'의 부상과 '문화산업'의 정의에 대한 논의가 활발해짐. 문화산업의 범주와 범위를 둘러싼 논쟁이 계속됨.

2. 1990년대 중반부터 시작된 '문화산업'의 발전과 '문화산업'의 발전에 따른 사회적 변화에 대한 논의가 활발해짐. 문화산업의 발전이 사회에 미치는 영향에 대한 논의가 계속됨.

3. 1990년대 후반부터 시작된 '문화산업'의 발전과 '문화산업'의 발전에 따른 사회적 변화에 대한 논의가 활발해짐. 문화산업의 발전이 사회에 미치는 영향에 대한 논의가 계속됨.

4. 2000년대 초반부터 시작된 '문화산업'의 발전과 '문화산업'의 발전에 따른 사회적 변화에 대한 논의가 활발해짐. 문화산업의 발전이 사회에 미치는 영향에 대한 논의가 계속됨.

5. 2000년대 중반부터 시작된 '문화산업'의 발전과 '문화산업'의 발전에 따른 사회적 변화에 대한 논의가 활발해짐. 문화산업의 발전이 사회에 미치는 영향에 대한 논의가 계속됨.

6. 2000년대 후반부터 시작된 '문화산업'의 발전과 '문화산업'의 발전에 따른 사회적 변화에 대한 논의가 활발해짐. 문화산업의 발전이 사회에 미치는 영향에 대한 논의가 계속됨.

7. 2010년대 초반부터 시작된 '문화산업'의 발전과 '문화산업'의 발전에 따른 사회적 변화에 대한 논의가 활발해짐. 문화산업의 발전이 사회에 미치는 영향에 대한 논의가 계속됨.

8. 2010년대 중반부터 시작된 '문화산업'의 발전과 '문화산업'의 발전에 따른 사회적 변화에 대한 논의가 활발해짐. 문화산업의 발전이 사회에 미치는 영향에 대한 논의가 계속됨.

9. 2010년대 후반부터 시작된 '문화산업'의 발전과 '문화산업'의 발전에 따른 사회적 변화에 대한 논의가 활발해짐. 문화산업의 발전이 사회에 미치는 영향에 대한 논의가 계속됨.

10. 2020년대 초반부터 시작된 '문화산업'의 발전과 '문화산업'의 발전에 따른 사회적 변화에 대한 논의가 활발해짐. 문화산업의 발전이 사회에 미치는 영향에 대한 논의가 계속됨.

# କେନ୍ଦ୍ରୀୟ

[illegible][illegible][illegible]

তিস্তার জল বণ্টনকে কেন্দ্র করে নতুন আন্দোলন

1. 1949年10月1日，中华人民共和国成立，标志着中国历史翻开了新的一页。

2. 在这一天，中国人民从此站起来了，成为国家的主人。

3. 新中国的成立，结束了中国几千年的封建专制统治。

4. 从此，中国走上了社会主义道路，开始了全面建设社会主义的新时期。

5. 在这一历史时刻，全国人民团结一心，共同建设新中国。

6. 1949年10月1日，是一个值得永远纪念的日子。

7. 这一天，中国大地发生了翻天覆地的变化。

8. 新中国的成立，是中国人民长期斗争的结果。

9. 在这一天，中国向世界展示了她的崭新面貌。

10. 从此，中国将以崭新的姿态屹立于世界民族之林。

11. 1949年10月1日，是中国历史上最光辉的一天。

12. 这一天，中国开始了她的社会主义建设征程。

13. 在这一天，中国人民开始了他们的幸福生活。

14. 新中国的成立，是中国人民的伟大胜利。

15. 这一天，中国向世界宣告了她的独立和自由。

16. 从此，中国将以崭新的姿态屹立于世界民族之林。

17. 1949年10月1日，是中国历史上最光辉的一天。

18. 这一天，中国开始了她的社会主义建设征程。

19. 在这一天，中国人民开始了他们的幸福生活。

20. 新中国的成立，是中国人民的伟大胜利。

21. 这一天，中国向世界宣告了她的独立和自由。

22. 从此，中国将以崭新的姿态屹立于世界民族之林。

23. 1949年10月1日，是中国历史上最光辉的一天。

24. 这一天，中国开始了她的社会主义建设征程。

25. 在这一天，中国人民开始了他们的幸福生活。

26. 新中国的成立，是中国人民的伟大胜利。

27. 这一天，中国向世界宣告了她的独立和自由。

28. 从此，中国将以崭新的姿态屹立于世界民族之林。

29. 1949年10月1日，是中国历史上最光辉的一天。

30. 这一天，中国开始了她的社会主义建设征程。

31. 在这一天，中国人民开始了他们的幸福生活。

32. 新中国的成立，是中国人民的伟大胜利。

33. 这一天，中国向世界宣告了她的独立和自由。

34. 从此，中国将以崭新的姿态屹立于世界民族之林。

35. 1949年10月1日，是中国历史上最光辉的一天。

36. 这一天，中国开始了她的社会主义建设征程。

37. 在这一天，中国人民开始了他们的幸福生活。

38. 新中国的成立，是中国人民的伟大胜利。

39. 这一天，中国向世界宣告了她的独立和自由。

40. 从此，中国将以崭新的姿态屹立于世界民族之林。

41. 1949年10月1日，是中国历史上最光辉的一天。

42. 这一天，中国开始了她的社会主义建设征程。

43. 在这一天，中国人民开始了他们的幸福生活。

44. 新中国的成立，是中国人民的伟大胜利。

45. 这一天，中国向世界宣告了她的独立和自由。

46. 从此，中国将以崭新的姿态屹立于世界民族之林。

47. 1949年10月1日，是中国历史上最光辉的一天。

48. 这一天，中国开始了她的社会主义建设征程。

49. 在这一天，中国人民开始了他们的幸福生活。

50. 新中国的成立，是中国人民的伟大胜利。

51. 这一天，中国向世界宣告了她的独立和自由。

52. 从此，中国将以崭新的姿态屹立于世界民族之林。

53. 1949年10月1日，是中国历史上最光辉的一天。

54. 这一天，中国开始了她的社会主义建设征程。

55. 在这一天，中国人民开始了他们的幸福生活。

56. 新中国的成立，是中国人民的伟大胜利。

57. 这一天，中国向世界宣告了她的独立和自由。

58. 从此，中国将以崭新的姿态屹立于世界民族之林。

59. 1949年10月1日，是中国历史上最光辉的一天。

60. 这一天，中国开始了她的社会主义建设征程。

61. 在这一天，中国人民开始了他们的幸福生活。

62. 新中国的成立，是中国人民的伟大胜利。

63. 这一天，中国向世界宣告了她的独立和自由。

64. 从此，中国将以崭新的姿态屹立于世界民族之林。

65. 1949年10月1日，是中国历史上最光辉的一天。

66. 这一天，中国开始了她的社会主义建设征程。

67. 在这一天，中国人民开始了他们的幸福生活。

68. 新中国的成立，是中国人民的伟大胜利。

69. 这一天，中国向世界宣告了她的独立和自由。

70. 从此，中国将以崭新的姿态屹立于世界民族之林。

71. 1949年10月1日，是中国历史上最光辉的一天。

72. 这一天，中国开始了她的社会主义建设征程。

73. 在这一天，中国人民开始了他们的幸福生活。

74. 新中国的成立，是中国人民的伟大胜利。

75. 这一天，中国向世界宣告了她的独立和自由。

76. 从此，中国将以崭新的姿态屹立于世界民族之林。

77. 1949年10月1日，是中国历史上最光辉的一天。

78. 这一天，中国开始了她的社会主义建设征程。

79. 在这一天，中国人民开始了他们的幸福生活。

80. 新中国的成立，是中国人民的伟大胜利。

81. 这一天，中国向世界宣告了她的独立和自由。

82. 从此，中国将以崭新的姿态屹立于世界民族之林。

83. 1949年10月1日，是中国历史上最光辉的一天。

84. 这一天，中国开始了她的社会主义建设征程。

85. 在这一天，中国人民开始了他们的幸福生活。

86. 新中国的成立，是中国人民的伟大胜利。

87. 这一天，中国向世界宣告了她的独立和自由。

88. 从此，中国将以崭新的姿态屹立于世界民族之林。

89. 1949年10月1日，是中国历史上最光辉的一天。

90. 这一天，中国开始了她的社会主义建设征程。

91. 在这一天，中国人民开始了他们的幸福生活。

92. 新中国的成立，是中国人民的伟大胜利。

93. 这一天，中国向世界宣告了她的独立和自由。

94. 从此，中国将以崭新的姿态屹立于世界民族之林。

95. 1949年10月1日，是中国历史上最光辉的一天。

96. 这一天，中国开始了她的社会主义建设征程。

97. 在这一天，中国人民开始了他们的幸福生活。

98. 新中国的成立，是中国人民的伟大胜利。

99. 这一天，中国向世界宣告了她的独立和自由。

100. 从此，中国将以崭新的姿态屹立于世界民族之林。

ইসলাম : অসম বহিঃসম কথ

[illegible]

కారి ఇలా ఉంటారు. కళా సంపాదకుడు ఛాయాచిత్రాలు, రేఖాచిత్రాల్ని నిర్ణయిస్తే, ప్రకటనల మేనేజరు అడ్వర్టైజ్మెంట్లను పరిశీలించి మొత్తం ఎంత బాగా అమ్మకం అయిందో సంపాదకుడికి తెలియజేస్తాడు. ఈ సరికి మరునాటి వార్తాపత్రిక ఎలా ఉంటుందో ఒక అవగాహన ఏర్పడిపోతుంది.

## వార్తల గది

వార్తాపత్రికలో పనిచేసే సంపాదకవర్గం గురించి తెలుసుకోవాలనుకుంటే వాళ్లందరినీ ఒక పెద్దగదిలో ఊహిద్దాం. నిజానికి ఆధునిక వార్తాపత్రికలు తమసిబ్బందిని అలాగే నియమించి ఉంచుతాయి; ప్రశాంతంగా ఉండే పెద్ద హాలులో ఏ ఆటంకములేకుండా. కానీ వాళ్ళుకూడా అద్దాల గదుల్లో ఉండడం వల్ల అందరి దృష్టికీ కనబడుతూనే ఉంటారు. ఆధునిక ఎలక్ట్రానిక్ ముద్రణా యంత్రాలన్నీ నిశ్శబ్దంగా ఉంటాయి కనుక, ఆ గది నిశ్శబ్దంగానే ఉంటుంది.

ఆ గది రెండు భాగాలుగా విభజింపబడి ఉంటుంది. ఒకవైపు తరచిచూడవలసిన వార్తలు, నివేదించవలసిన వార్తలపనీ చూస్తే, మరొకవైపు ఎడిట్ చెయ్యాల్సిన వార్తలపని చూస్తారు. విలేఖరులు బయటకువెళ్లి రోజువారీ విశేషాల్ని సంపాదించుకుని వస్తారు. ఇవి ముందే ప్రకటించబడి, పత్రిక రోజువారీ శీర్షికల్లో ప్రచురించవలసిన సభలు, సమావేశాల వంటి వార్తలు, పత్రిక ఆదేశించిన ఫీచర్ (కథా రూపంలో సంఘటనల నివేదికలు) తయారుచేసుకురావడం, జరిగిపోయిన సంఘటనల దర్శాస్తుకూడా చేస్తూ ఉంటారు. వాటిలో కొన్ని పరిశోధిత గాథలు ఉంటాయి. విలేఖరులు నేరాలను తవ్వితీసి బయటపెడుతూ ఉండడం, ప్రజలనుంచి ప్రశంస, మెప్పు పొందడమూ జరుగుతూ ఉంటాయి. సాధారణ విలేఖరులు నేరాలు, కోర్టులు, మునిసిపాలిటీల వంటి సామాన్య విషయాలతో ప్రారంభిస్తారు. మునపటిలాకాక, ఇప్పుడు అనేకమంది స్త్రీ విలేఖరులూ ఉన్నారు. వాళ్లు అప్పుడప్పుడు శక్తికిమించిన కార్యాలు కూడా సాధించుకురాగలరనినిరూపించుకున్నారు.

ఇలా రోజువారీ, సామాన్య విశేషాలతో మొదలుపెట్టిన విలేఖరి క్రమంగా ప్రత్యేక పనులు నేర్చుకుంటాడు. క్రీడా విలేఖరి క్రీడలు మాత్రమే కవర్ చేస్తాడు. నేర గాథల విలేకరి నేరాలు చూస్తాడు. త్వరలోనే అందుకు పనికివచ్చే పోలీసుశాఖ వారితోనూ, ఎందరో నేరస్థులతోనూ కూడా పరిచయాలు పెంచు కుంటాడు.

పూర్వం ఒకప్పుడు విలేఖరికి కావలసిన సామగ్రి అంతా పెన్సిలూ, నోట్ బుక్ మాత్రమే అనుకునేవారు. వెళ్లిన పని చేసుకొచ్చాక విలేఖరి ఆ కథని టైపు చేసేవాడు. విలేఖరులకి షార్ట్ హేండ్ లో ప్రావీణ్యం విధిగా అవసరమయ్యేది. కానీ ఈనాడు వాళ్లు టేపురికార్డర్లను ఎక్కువగా ఉపయోగిస్తున్నారు. ఇంటర్వ్యూలలో అయితే మరీను. దేశీయ భాషలలో విలేఖరులైతే తమ కథనాన్ని ఇంకా చేతితోనే వ్రాసుకుంటున్నారు.

ఇంకో రకమైన విలేఖరులు ఉన్నారు. నిజానికి వీరు విలేఖరులేగానీ, వారికి విశేషమైన పేరు ఒకటుంది - ముఖ్యంగా ఢిల్లీలో - ప్రత్యేక ప్రతినిధి అనో, స్పెషల్ కరస్పాండెంటు అనో. వారు భారతదేశపు పార్లమెంటు వ్యవహారాలు, ఇతర మంత్రీత్వశాఖల కార్యకలాపాలనీ గురించి వివరిస్తారు. సామాన్యంగా వీరు నీరసమైన ఉపన్యాసాలు, నిరర్థకమైన వాగ్వాదాలూ వింటూ కూర్చోవలసి వస్తుందిగాని, అప్రమత్తతతో ఉంటే ఒక్కొక్కప్పుడు ఉత్తేజకరమైన సంఘటన ఏదైనా జరిగితే దానివలన ప్రయోజనం పొందవచ్చు. కొంతమంది తమనితాము రాజకీయ ప్రతినిధి అని, పారిశ్రామిక ప్రతినిధి అని, సైన్సు కరస్పాండెంటు అని, ఇటీవల ఒక పత్రికలో అయితే స్త్రీల వ్యవహారాల ప్రత్యేక కరస్పాండెంటు అనీ ఇలాపిలుచుకుంటున్నారు.

టికర్ (టెలిప్రింటర్ గాని, టెలెక్స్ గాని) ద్వారానూ, పోస్టులోను పత్రిక ఆఫీసుకి వచ్చే వార్తలని, విలేఖరులు స్వయంగా తీసుకువచ్చే వార్తలని, ఫీచర్లనీ ఎడిట్ చేసి తిరగరాస్తాడు ఉపసంపాదకుడు (సబ్ ఎడిటర్). వచ్చిన సమాచారం



પ્રવાસી  
પતંગિયા

ગુજરાત સમાચાર  
રવિવારની સાપ્તાહિક ખૂબી

**પ્રવાસી પતંગિયા**

પ્રવાસી પતંગિયા એક સુંદર અને રંગીન પતંગિયા છે. તેની પાંખોમાં વિવિધ રંગો અને નિશાનો હોય છે. આ પતંગિયા ઘણા સમય સુધી જીવી શકે છે અને તેની પાંખોમાં વિવિધ રંગો અને નિશાનો હોય છે.

**ગુજરાત સમાચાર**

રવિવારની સાપ્તાહિક ખૂબી

**કાશ્મીરના**  
**જી. એમ. શાહ**  
**પ્ર. કાશ્મીરની આહ!**

**નરનું સૌન્દર્ય**  
**અને**  
**માદાની શક્તિ**

**“પાકિસ્તાન: ઘેરાતાં વાદળો”**  
**-ત્રિયા સામે કે વિકાસ સામે ?**

**કાશ્મીરના**  
**જી. એમ. શાહ**  
**પ્ર. કાશ્મીરની આહ!**

**નરનું સૌન્દર્ય**  
**અને**  
**માદાની શક્તિ**

**“પાકિસ્તાન: ઘેરાતાં વાદળો”**  
**-ત્રિયા સામે કે વિકાસ સામે ?**

કાશ્મીરના જી. એમ. શાહ પ્ર. કાશ્મીરની આહ!

નરનું સૌન્દર્ય અને માદાની શક્તિ

“પાકિસ્તાન: ઘેરાતાં વાદળો” -ત્રિયા સામે કે વિકાસ સામે ?

કાશ્મીરના જી. એમ. શાહ પ્ર. કાશ્મીરની આહ!

નરનું સૌન્દર્ય અને માદાની શક્તિ

“પાકિસ્તાન: ઘેરાતાં વાદળો” -ત્રિયા સામે કે વિકાસ સામે ?

ਸ਼੍ਰੀ ਮਾਤਾ

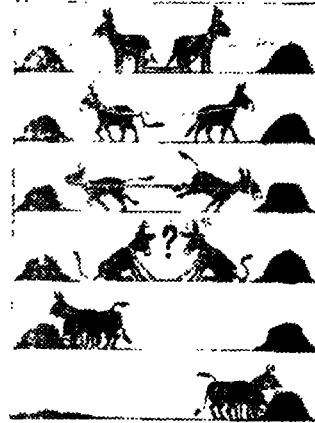


1950 年 4 月 22 日 4 月 22 日 4 月 22 日

नवरातरमां नवरा  
पेथांभाईना  
तरंग-तुक्का

[illegible][illegible]

0.5 1.5 2.5 3.5 4.5 5.5 6.5 7.5 8.5 9.5 10.5  
 11.5 12.5 13.5 14.5 15.5 16.5 17.5 18.5 19.5 20.5 21.5  
 22.5 23.5 24.5 25.5 26.5 27.5 28.5 29.5 30.5 31.5 32.5  
 33.5 34.5 35.5 36.5 37.5 38.5 39.5 40.5 41.5 42.5 43.5  
 44.5 45.5 46.5 47.5 48.5 49.5 50.5 51.5 52.5 53.5 54.5  
 55.5 56.5 57.5 58.5 59.5 60.5 61.5 62.5 63.5 64.5 65.5  
 66.5 67.5 68.5 69.5 70.5 71.5 72.5 73.5 74.5 75.5 76.5  
 77.5 78.5 79.5 80.5 81.5 82.5 83.5 84.5 85.5 86.5 87.5  
 88.5 89.5 90.5 91.5 92.5 93.5 94.5 95.5 96.5 97.5 98.5  
 99.5 100.5 101.5 102.5 103.5 104.5 105.5 106.5 107.5 108.5 109.5  
 110.5 111.5 112.5 113.5 114.5 115.5 116.5 117.5 118.5 119.5 120.5  
 121.5 122.5 123.5 124.5 125.5 126.5 127.5 128.5 129.5 130.5 131.5  
 132.5 133.5 134.5 135.5 136.5 137.5 138.5 139.5 140.5 141.5 142.5  
 143.5 144.5 145.5 146.5 147.5 148.5 149.5 150.5 151.5 152.5 153.5  
 154.5 155.5 156.5 157.5 158.5 159.5 160.5 161.5 162.5 163.5 164.5  
 165.5 166.5 167.5 168.5 169.5 170.5 171.5 172.5 173.5 174.5 175.5  
 176.5 177.5 178.5 179.5 180.5 181.5 182.5 183.5 184.5 185.5 186.5  
 187.5 188.5 189.5 190.5 191.5 192.5 193.5 194.5 195.5 196.5 197.5  
 198.5 199.5 200.5 201.5 202.5 203.5 204.5 205.5 206.5 207.5 208.5  
 209.5 210.5 211.5 212.5 213.5 214.5 215.5 216.5 217.5 218.5 219.5  
 220.5 221.5 222.5 223.5 224.5 225.5 226.5 227.5 228.5 229.5 230.5  
 231.5 232.5 233.5 234.5 235.5 236.5 237.5 238.5 239.5 240.5 241.5  
 242.5 243.5 244.5 245.5 246.5 247.5 248.5 249.5 250.5 251.5 252.5  
 253.5 254.5 255.5 256.5 257.5 258.5 259.5 260.5 261.5 262.5 263.5  
 264.5 265.5 266.5 267.5 268.5 269.5 270.5 271.5 272.5 273.5 274.5  
 275.5 276.5 277.5 278.5 279.5 280.5 281.5 282.5 283.5 284.5 285.5  
 286.5 287.5 288.5 289.5 290.5 291.5 292.5 293.5 294.5 295.5 296.5  
 297.5 298.5 299.5 300.5 301.5 302.5 303.5 304.5 305.5 306.5 307.5  
 308.5 309.5 310.5 311.5 312.5 313.5 314.5 315.5 316.5 317.5 318.5  
 319.5 320.5 321.5 322.5 323.5 324.5 325.5 326.5 327.5 328.5 329.5  
 330.5 331.5 332.5 333.5 334.5 335.5 336.5 337.5 338.5 339.5 340.5  
 341.5 342.5 343.5 344.5 345.5 346.5 347.5 348.5 349.5 350.5 351.5  
 352.5 353.5 354.5 355.5 356.5 357.5 358.5 359.5 360.5 361.5 362.5  
 363.5 364.5 365.5 366.5 367.5 368.5 369.5 370.5 371.5 372.5 373.5  
 374.5 375.5 376.5 377.5 378.5 379.5 380.5 381.5 382.5 383.5 384.5  
 385.5 386.5 387.5 388.5 389.5 390.5 391.5 392.5 393.5 394.5 395.5  
 396.5 397.5 398.5 399.5 400.5 401.5 402.5 403.5 404.5 405.5 406.5  
 407.5 408.5 409.5 410.5 411.5 412.5 413.5 414.5 415.5 416.5 417.5  
 418.5 419.5 420.5 421.5 422.5 423.5 424.5 425.5 426.5 427.5 428.5  
 429.5 430.5 431.5 432.5 433.5 434.5 435.5 436.5 437.5 438.5 439.5  
 440.5 441.5 442.5 443.5 444.5 445.5 446.5 447.5 448.5 449.5 450.5  
 451.5 452.5 453.5 454.5 455.5 456.5 457.5 458.5 459.5 460.5 461.5  
 462.5 463.5 464.5 465.5 466.5 467.5 468.5 469.5 470.5 471.5 472.5  
 473.5 474.5 475.5 476.5 477.5 478.5 479.5 480.5 481.5 482.5 483.5  
 484.5 485.5 486.5 487.5 488.5 489.5 490.5 491.5 492.5 493.5 494.5  
 495.5 496.5 497.5 498.5 499.5 500.5 501.5 502.5 503.5 504.5 505.5  
 506.5 507.5 508.5 509.5 510.5 511.5 512.5 513.5 514.5 515.5 516.5  
 517.5 518.5 519.5 520.5 521.5 522.5 523.5 524.5 525.5 526.5 527.5  
 528.5 529.5 530.5 531.5 532.5 533.5 534.5 535.5 536.5 537.5 538.5  
 539.5 540.5 541.5 542.5 543.5 544.5 545.5 546.5 547.5 548.5 549.5  
 550.5 551.5 552.5 553.5 554.5 555.5 556.5 557.5 558.5 559.5 560.5  
 561.5 562.5 563.5 564.5 565.5 566.5 567.5 568.5 569.5 570.5 571.5  
 572.5 573.5 574.5 575.5 576.5 577.5 578.5 579.5 580.5 581.5 582.5  
 583.5 584.5 585.5 586.5 587.5 588.5 589.5 590.5 591.5 592.5 593.5  
 594.5 595.5 596.5 597.5 598.5 599.5 600.5 601.5 602.5 603.5 604.5  
 605.5 606.5 607.5 608.5 609.5 610.5 611.5 612.5 613.5 614.5 615.5  
 616.5 617.5 618.5 619.5 620.5 621.5 622.5 623.5 624.5 625.5 626.5  
 627.5 628.5 629.5 630.5 631.5 632.5 633.5 634.5 635.5 636.5 637.5  
 638.5 639.5 640.5 641.5 642.5 643.5 644.5 645.5 646.5 647.5 648.5  
 649.5 650.5 651.5 652.5 653.5 654.5 655.5 656.5 657.5 658.5 659.5  
 6

[illegible][illegible][illegible]

1. 1990年12月27日，在江蘇省江浦縣江浦鎮，  
 發現一具被殺害的婦女屍體。屍體呈仰臥位，  
 頭部朝北，面部朝上，雙眼睜大，口微張，  
 舌根上抬，堵塞口腔。頸部有兩道平行的勒  
 痕，呈環狀，深約2厘米。胸部、腹部、  
 大腿內側等處有散在的瘀血斑。死者年約  
 30歲，身高1.65米，體重55公斤。經檢驗，  
 死者為蘇州人，死於他殺。

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840.

అక్షరములు పాఠమునందు  
అక్షరములు పాఠమునందు

④ 2. 9 2 • 2024. 9. 2 • 10019-2

[illegible][illegible][illegible][illegible]

મોલસીન ખાને આરુ નેક કેમ ક્યું?



1

[illegible]

సుజరాలే దినపత్రిక 'సుజరాలే సమాచార' ఆదివారం ఆసాదించింది



వ్యంగ్య చిత్రకారుడు ఆబు

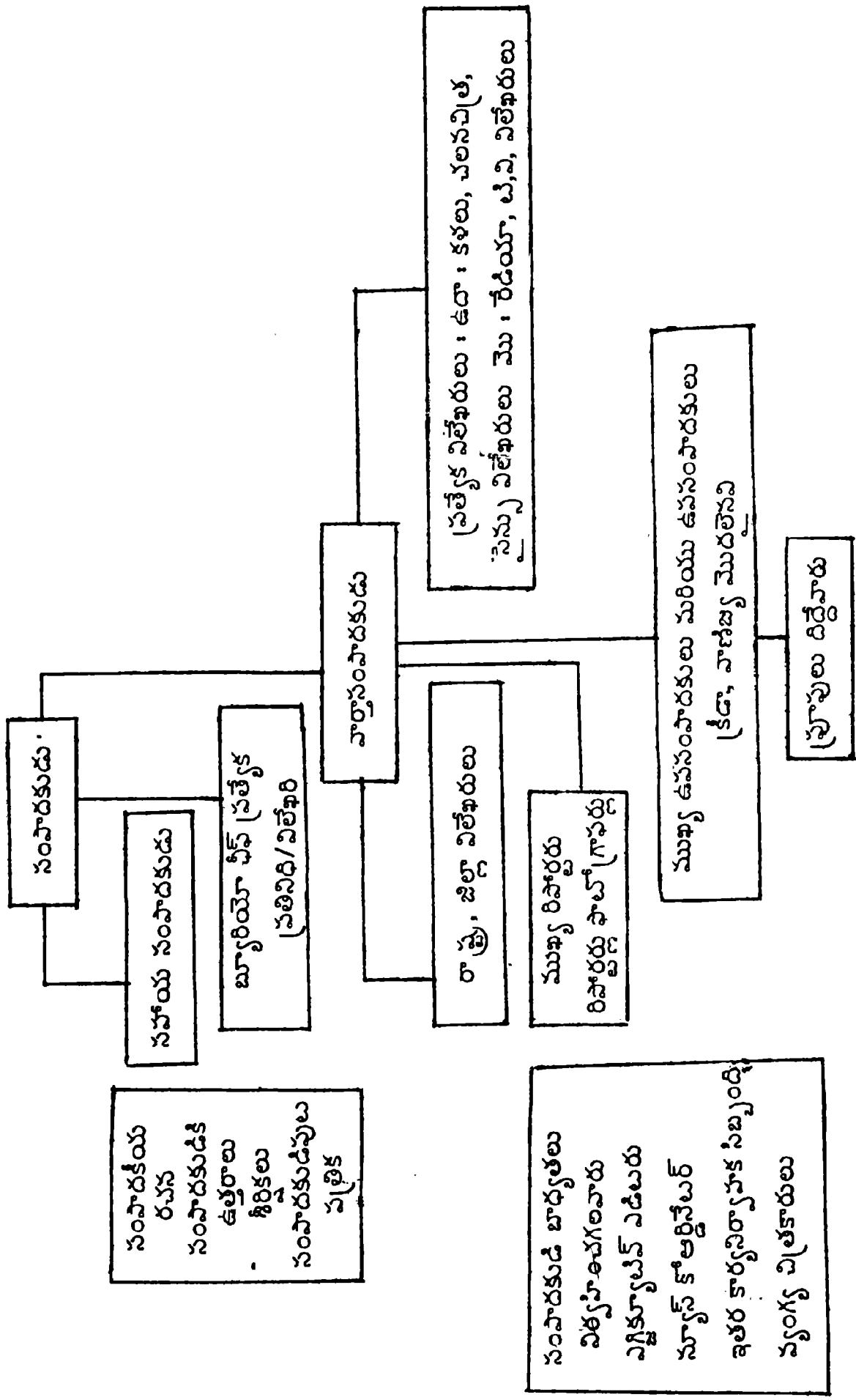
అంతటినీ ఏరి వేరుచెయ్యడం, పెద్దపెద్ద రచనలని అవసరమైన పాడుక్కి కుదించి మళ్ళీ వ్రాయడం, చక్కటి శీర్షికలు ఉంచడం - ఇదంతా ఎంతో నేర్పుతో చెయ్యాల్సిన పని. కానీ ఒక్కొక్కప్పుడు ఉధృతంగా వచ్చిపడే రిపోర్టులయితే మరీ కుర్చీకి అతుక్కుపోయి కూర్చుని చెయ్యాల్సివస్తుంది. అయితే అది ప్రవృత్తికి సంబంధించిన విషయం. నిజానికి ఏ విలేఖరీ 'సబ్'గా తనవంతు పనిని బాగాచెయ్యకపోతే మంచి పనిమంతుడు కాలేడు. ఎందుకంటే ఆ విధంగానే అతనుగాని, ఆమెగానీ స్పష్టంగా వ్రాయడం, క్లుప్తంగా వ్రాయడం నేర్చుకుంటారు. 'సబ్'లందరూ కూడా కొంతకాలం విలేఖరులుగా పనిచేస్తేనే గానీ విలేఖరుల పని ఎంత శ్రమతోకూడినదో గ్రహించలేరు.

సహాయ సంపాదకులు వేరే ఉంటారు. కానీ వీరు కొద్దిమందే ఉంటారు. వీరు

ఇక వార్తాసంపాదకుడు వేరే గాజు గదిలో కూర్చోని ఉంటాడు. అతని ఆధీనం లోనే విలేజరులు, (వారి నాయకుడు ప్రధాన విలేజరి) ఉపసంపాదకులు, (వారి నాయకుడు ప్రధానఉపసంపాదకుడు) ఉంటారు. సాధారణంగా వార్తా సంపాదకుడే

ఒక వార్తాపత్రికలో బాలల పుట

# టెలర్ప్రెస్ దినప్రతికలో సంపాదకవర్గ కార్యాలు సూచించే పటం



ఇతర ఊళ్లలో ఉండిపనిచేసే ప్రతినిధుల పనిని పర్యవేక్షిస్తూ ఉంటాడు.

పత్రిక పెద్దదైనకొద్దీ ఈ నిర్వహణా వ్యవస్థ పెద్దదిగా ఉంటుంది. ఉపవార్తా సంపాదకులు, సైన్సు ఎడిటర్లు, బొమ్మల సంపాదకులూ ఉంటారు. కానీ వీరందరూ సంపాదకుడుకి అనుసంధింపబడే ఉంటారు. అతనే వీరి నాయకుడు, సంధానకర్త. పోలికచెప్పాలంటే ఆర్కెస్ట్రాలోని కండక్టర్ వంటివాడు.

ఇక సంపాదకుడికి తప్పనిసరిగా తన స్వంతగది ఉంటుంది. అతను/ఆమె చేసేపని వివిధ పత్రికల్లో వివిధ రకాలుగా ఉండవచ్చు. ఒక పత్రికలో అతను రచనలు చేస్తూ ఉండవచ్చు, నిర్ణయాలు చేస్తూ, సంపాదకీయాలను ఆమోదిస్తూ, సాధారణంగా ఎడిటోరియల్ పేజీని కంట్రోల్ చేస్తూ, మిగిలిన విషయాలను మిగిలిన వారికి కొంత అధికారాన్ని తన చేతిలో ఉంచుకుంటూనే వదిలిపెడుతూ ఉంటాడు. లేదా అతను ఎక్కువగా ప్రణాళికలు, పథకాల మనిషి అయితే ఎక్కువసమయం పత్రికలోని వివిధ శీర్షికలని, ఏ వార్త ఎలాప్రచురించాలో, ఎలాంటి ప్రముఖ సంఘటనలపై ఎలాంటి అభిప్రాయాల్ని ప్రకటించాలో మొదలైన విషయాల్ని గురించి ఆలోచిస్తూ ఉంటాడు. స్వయంగా ఒక్క పంక్తి వ్రాయడానికి కూడా తీరిక లేకపోవచ్చు అతనికి. ఇది వినడానికి విచిత్రంగానే ఉండవచ్చుగానీ, ప్రపంచ ప్రసిద్ధ పత్రికాసంపాదకులంతా ఎప్పుడూ ఆలోచనల్ని మధిస్తూ, పథకాలు రూపొందిస్తూ, ఇతరులని రచనలకి ఉత్తేజపరుస్తూ కనిపిస్తారు.

## 4. ప్రెస్‌నుంచి వేడివేడిగా ...

వార్తా పత్రికలకి వెనక ఉండి పనిచేసే వాళ్ళెవరు? దీనికి మీరు సులువుగా ఒక్క మాటలో జవాబు చెబుతారు - పాత్రికేయులు అని. మీ జవాబు పాక్షికసత్యం మాత్రమే.

పాత్రికేయులు (జర్నలిస్టులు) పంపిన, లేదా వ్యక్తీకరించిన వార్తల్ని వ్యాఖ్యల్ని వ్యాప్తి చేయాలంటే పత్రిక ప్రచురించాలి; యంత్రాలు, ముడిసరుకులు కొనడానికి, అకౌంట్లు నిర్వహించడానికి, పత్రిక పంపిణీకి, మొత్తం వ్యవహారం అంతా నడపడానికి ఒక వ్యాపారసంస్థ ఉండాలి. ఒక వ్యక్తిగానీ, కుటుంబంగానీ, బ్రహ్మగానీ, భాగస్వాముల కూటమిగానీ, లేదా ఒక రాజకీయ పక్షమో, వాణిజ్య సంస్థలో ఎవరో ఒకరు పత్రికకి స్వంతదారు ఉండాలి.

ముద్రణ జరిగే గదుల్లోకి ఒకసారి చూద్దాం. ప్రెస్సులో పనిచేసేవాళ్లు అనేకమంది మనుషులు ఉంటారు. పాత ఉర్దూ పత్రికల్లోనెతే (ఫోటో ప్రింటింగ్ సౌకర్యం ఉన్న కొన్ని కొత్త పత్రికల్లో కూడా) లేఖరులు (అంటే వ్రాయసగాళ్లు) ఉంటారు. వీరు పత్రిక ప్రతి పుటనీ అచ్చువేసే ముందు చేతితో జాగ్రత్తగా, కుదురుగా వ్రాస్తారు. ఇంకా పూసలు దిద్దే వాళ్లుంటారు. ఘామూలుగా వీరికి మనం ప్రాధాన్యత ఇవ్వం. కానీ, వాళ్లపనీ చాలా ముఖ్యమైనదే. వారు ఎంత జాగ్రత్తగా పూఫోరీడింగ్ చేస్తే పత్రికలో అన్ని తక్కువ తప్పులు దోర్లుతాయి, ప్రజలకి తాము చదివే విషయాలమీద నమ్మకమూ ఆసక్తి కలుగుతాయి.

పత్రికలకి వార్తలందించే వారినీ, వాటిని పాఠకుల ఇళ్లకు చేరవేసే వారినీ కూడా మనం మరచిపోకూడదు. ఒక్కొక్కప్పుడు ఆ ఇద్దరూ ఒక్కరే అయి



పసిలో నిమగ్నమైన లేఖరి

ఉంటారు. ప్రతికటి ప్రధాన కార్యాలయంలో ఉండే విలేజరులే కాక, జిల్లా కేంద్రాలలోనూ, గ్రామాలలోనూ కూడా కరస్పాండెంట్లు ఉంటారు. వారు వారి వార్తల్ని పోస్టుద్వారానూ, టెలిగ్రాముల ద్వారానూ పంపుతారు. కొందరైతే ఫోనుచేసి కూడా చెపుతారు. వీరంతా ప్రతికలో పూర్తి జీతంమీద ఉద్యోగస్తులు కారు. అధ్యాపకులు, న్యాయవాదులు, వర్తకులు అయిఉండి తీరిక సమయాల్లో పాత్రికేయులుగా పనిచేసి కొంత పై సంపాదన చేస్తూ ఉండవచ్చు.

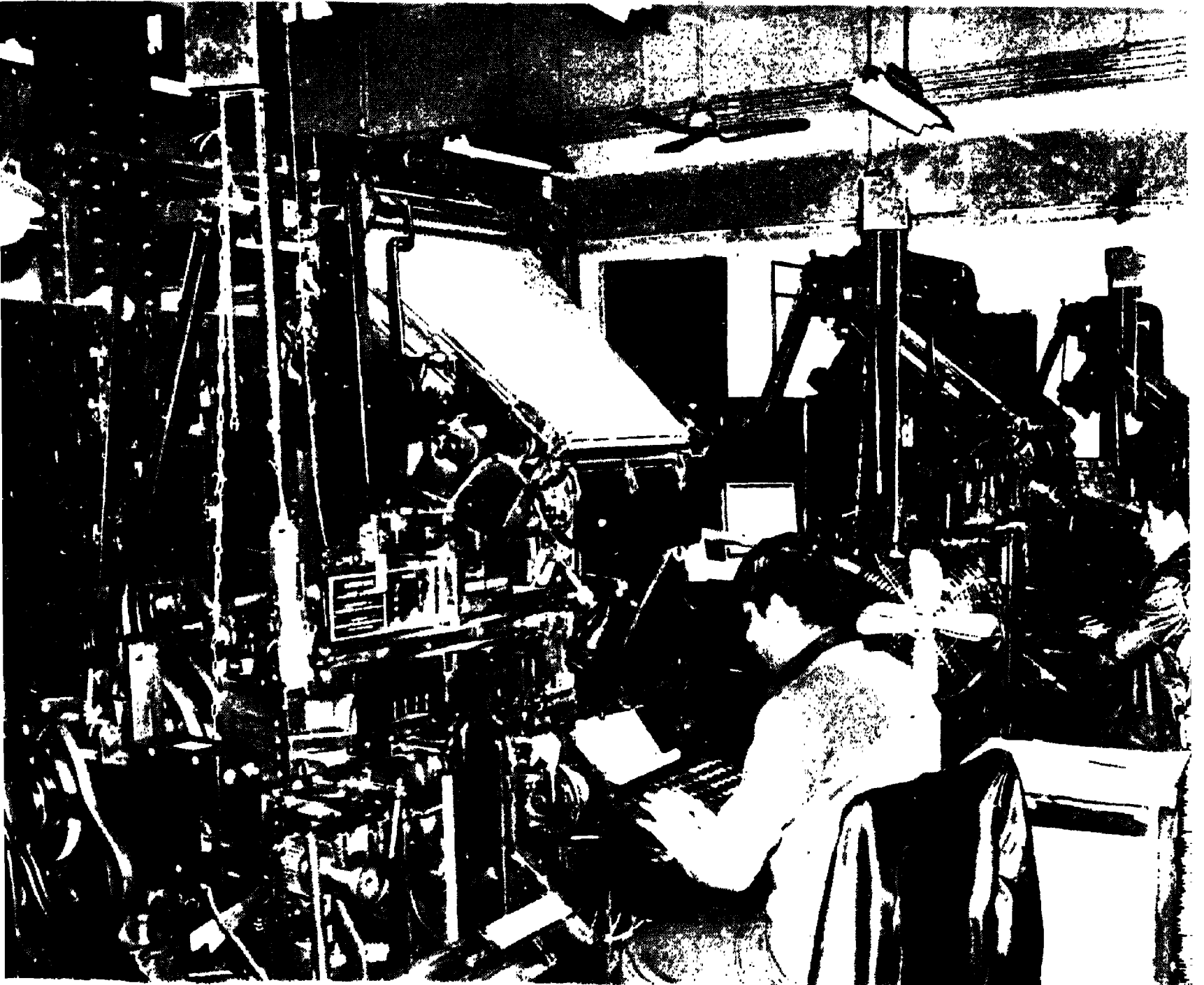
చిన్న చిన్న ప్రాంతాల్లో అయితే పేపర్లు అమ్మే ఏజంట్లు, వార్తలు అందించే ప్రతినిధులూ ఒకరే అవుతూ ఉంటారు. ముఖ్యంగా కేరళలో ఇలా ఉంటుంది. భారతదేశంలోని ఇతర ప్రాంతాలలో కంటే, కేరళలో చదువటం, వ్రాయటం తెలిసినవారు ఎక్కువ. అక్కడ కొన్ని ప్రతికలకి మూడు, నాలుగు లక్షలదాకా



అమ్మకాలు ఉంటాయి.

అయితే ఈ రోజుల్లో అంతకంతకీ ప్రత్యేక రంగాల్లో నైపుణ్యం (స్పెషలైజేషన్) పెరుగుతున్నది. పత్రికలోని ప్రతిచిన్న విషయంలోనూ శ్రద్ధ తీసుకుని ప్రతిపుటనూ తీర్చిదిద్దే డిజైనర్లు ఉన్నారు. ఫోటోగ్రాఫర్లు ఫోటో ఎడిటర్లు పత్రికలో వెయ్యాలిన్న కొద్ది చిత్రాలను ఎంపిక చేయడానికిముందు కొన్ని వందల చిత్రాలను పరిశీలిస్తారు. విజ్ఞానం, వాస్తు, రక్షణ, పరిసరాలు, విద్య, మతం మొదలైన వాటిలో ప్రత్యేక కృషి చేసిన రచయితలూ కరస్పాండెంట్లూ ఉన్నారు.

లైవ్ టెలివిజన్ యంత్రాలు





## మేట్రీక్స్ సాంకేతికం

న్యూస్ రూమ్ లోని ప్రశాంతతకి చాలా దూరంగా, క్రింది అంతస్తులోని పెద్ద హాలులోనో, బేస్ మెంటులోనో ఉంటుంది ముద్రణాయంత్రం. పెద్ద ఓడలోని ఇంజన్ రూమ్ లాగా, ఒక ఫ్యాక్టరీ లాగానో కనిపించే ప్రెస్సు పూర్తిగా అచ్చుకి సిద్ధమై వచ్చే పత్రిక కోసం ఎదురు చూస్తూ ఉంటుంది.

పెద్దపెద్ద లోహరాక్షసుల్లాంటి యంత్రాలు కనిపిస్తాయి ఈ గదిలో. ఇవే లైన్ టైపు యంత్రాలు. ఇది చిన్న ఫౌండ్రీల్లాగో, ఫ్యాక్టరీల్లాగో ఉంటాయి. వీటికి వ్రేలాడుతూ ఉండే సీసపు దుక్కలు కలిగి చిన్నచిన్న వెండిలా మెరిసే సీసపు అచ్చులుగా పోతపోయ్యబడతాయి. ఇది ఎప్పుడు జరుగుతుందంటే ఒక టైపోగ్రాఫు, విలేఖరులు టైపు చేసిన ప్రతిని లైన్ టైపు యంత్రం మీద అమర్చి నప్పుడు మొదలవుతుంది. ఈ టైపోగ్రాఫు అనేది టైపురైటర్ లాగానే ఉంటుంది. కానీ, ఆపరేటరు దాని మెల్లమీద నొక్కేటప్పుడు మేట్రీక్స్ అనబడే చిన్న దిమ్మలలాంటివి ముందుకివచ్చి, కరిగిన సీసపుధారలకి



తగిలి, పూర్తి లైన్లు రూపొందుతాయి. అందుచేత ఈ పద్ధతికి ఆంగ్లంలో 'లైన్-  
ఓ-టైప్' అనే పేరు వచ్చింది.

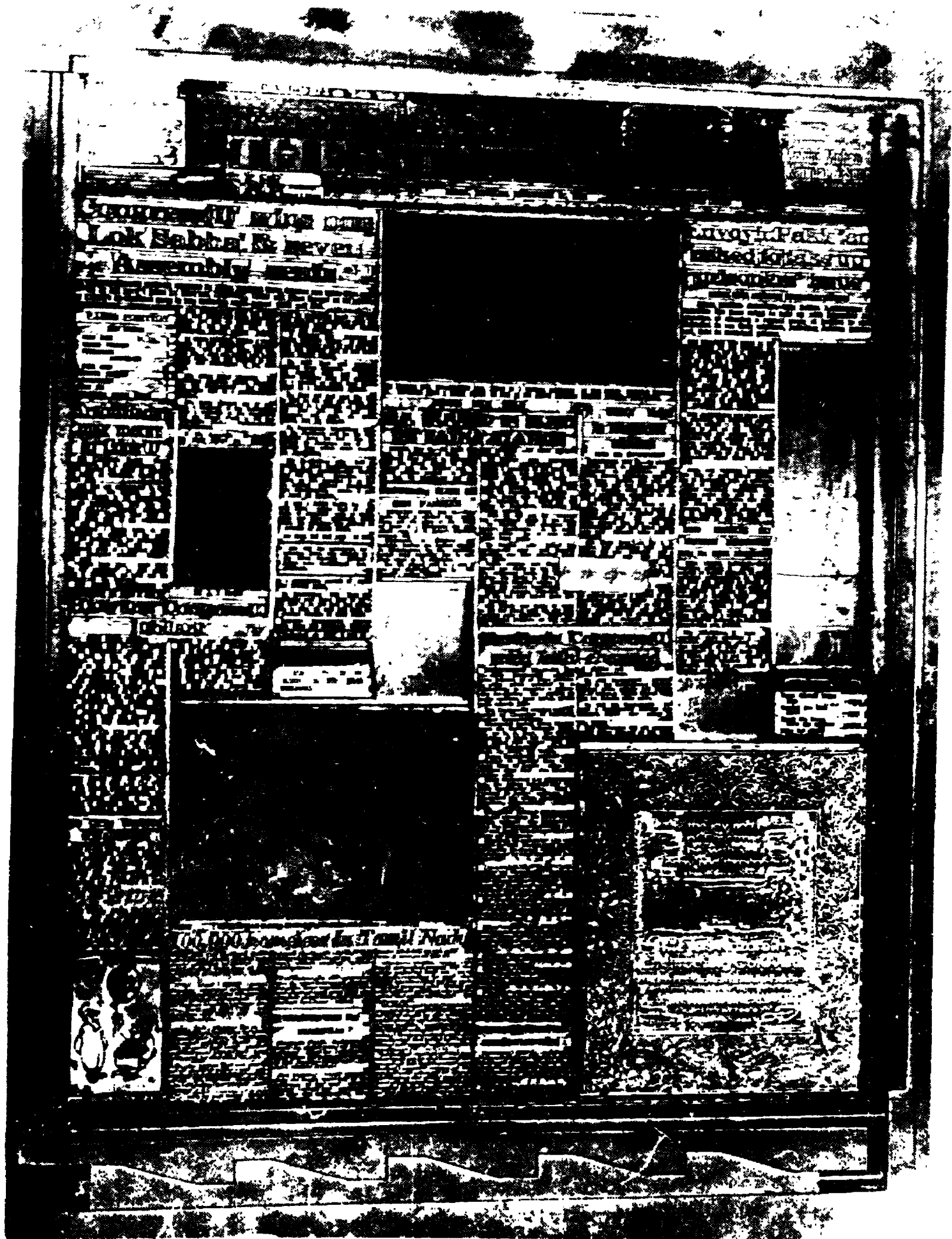
ఇలా సీసపు లైన్లతో నింపిన పళ్లాలను పెద్దలోహపు చట్రంలో బిగిస్తారు. ఇది  
ఒక పేజీ అవుతుంది. దీని హెడ్లైన్స్ లోహంతో తయారైనవి. ఈ విధంగా  
పూర్తిగా తయారుచేసిన పేజీని 'ప్లాంగ్' అనబడే ఒక ప్రత్యేకమైన అట్టమీద  
ఒత్తిదాని అచ్చుతీస్తారు. ఆ ప్లాంగ్ అట్టను కొద్దిగా వంచి దానిలో కరిగిన  
లోహాన్ని పోస్తారు. చల్లారేక దాదాపు ముప్పుయి కిలోల బరువువుండే ఈ  
పరికని ప్రిస్ రోలర్లకి బిగిస్తారు. మరోపక్క కండెలకి వేలాడదీసిన శుభ్రమైన  
న్యూస్ప్రింటు చుట్టలు ఉంటాయి. ఒకసారి దడదడలాడుతూ ప్రిస్ తిరగడం  
ప్రారంభిస్తే, కాస్త వేగంగా పనిచేసే ప్రిస్సులో అయితే గంటకి యాభై నుంచి  
అరవైవేల పేపర్లదాకా వచ్చేస్తూ ఉంటాయి.

ఆఫ్సెట్ ముద్రణ అనే మరో పద్ధతి ఉంది. దీనిలో ఒక నెగెటివ్  
తయారుచేసి దానినుంచి జింకుతోగాని అల్యూమినియమ్తోగాని ఆఫ్సెట్ స్లేటు  
సిద్ధం చేస్తారు. ముద్రణ చెయ్యాల్సిన భాగమంతా నీటితోనో ఇంకే రసాయనం  
తోనో ట్రీట్ చేస్తారు. అందువల్ల అది సిరాను స్వీకరించడం గానీ, తిరస్కరించడం గానీ చేస్తుంది.

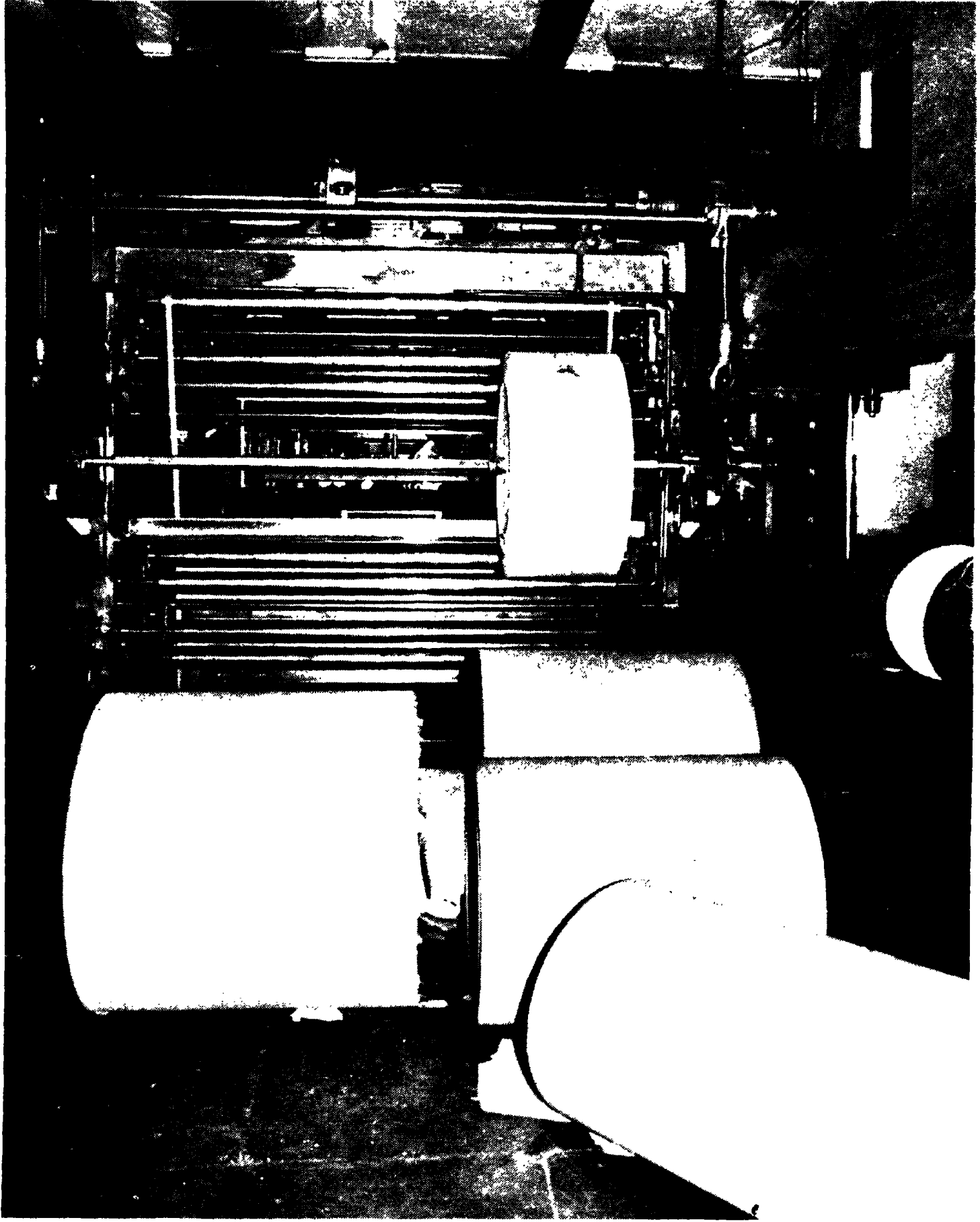
న్యూస్పేపర్లని న్యూస్ప్రింటు అనే ప్రత్యేక రకమైన కాగితంమీద ముద్రిస్తారు.  
ఈ కాగితానికి తడిని పీల్చుకునే గుణం ఎక్కువ కావడంవల్ల సిరా త్వరగా  
ఆరిపోయి, ముద్రణ సమయంలో మరకలు పడదు.

అచ్చు వెయ్యడమే కాకుండా ఇక్కడి యంత్రాలు పత్రికల్ని కత్తిరించడం,  
కూడదియ్యడం, మడతలు పెట్టడం, దొంతి పెట్టడం కూడా చేస్తాయి.

చాలా శబ్దమూ కోలాహలమూ ఉంటుంది ఇక్కడ. మనుషులు కాగితాల  
గుట్టల్ని అటూ ఇటూ మోస్తూ ఉంటారు. పనివాళ్లు ఓవరాలూ, ఏప్రాన్నూ



వార్తాపత్రిక పేజీ మేకప్



న్యూస్ప్రింటు వేపరు రోల్స్



మాటెసన్

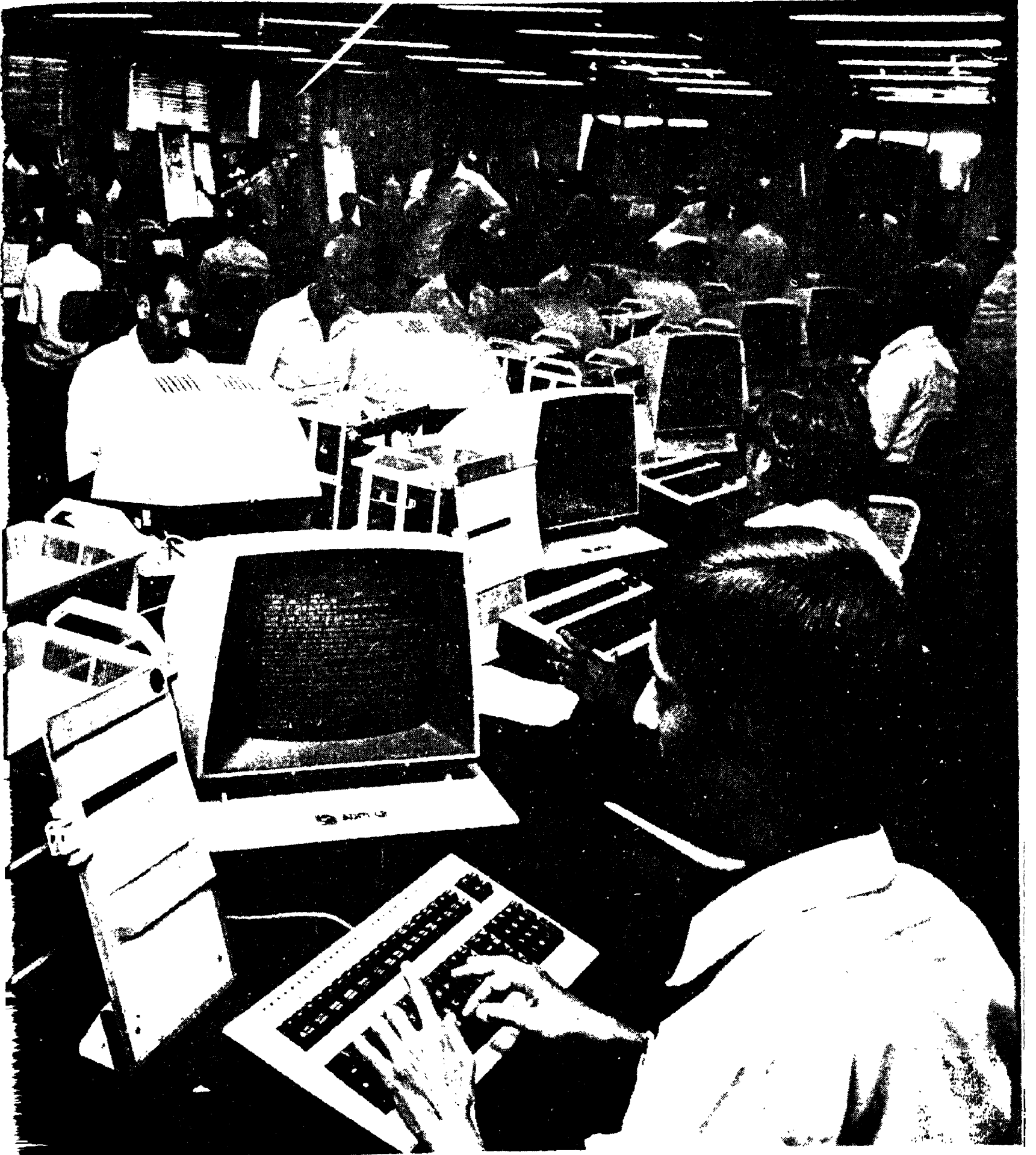
వేసుకుని సీసపు చట్రాలు మోస్తూ వాటి బరువుకి ముక్కుతూ ఉంటారు.

అయితే పత్రికా ముద్రణ సమయంలో కనిపించే ఈ శబ్దాలు, హడావుడి, చెత్తా చెదారం ఇవన్నీ త్వరలోనే అంతమయి, ఎలక్ట్రానిక్ న్యూస్ రూముల్లోని మెత్తని శబ్దాలు మాత్రమే ఉండే రోజులు త్వరలోనే రానున్నాయి. మన ప్రముఖ వార్తా పత్రికల్లో ఒకటైన ది హిందూ ఫోటో టైప్ సెట్టింగ్ పద్ధతిని, నకలు ముద్రణా విధానాన్నీ అవలంబిస్తున్నది. ఇది రేడియో ఫోటోలాగానే ఉత్పత్తిని సులభతరం, శీఘ్రతరం కూడా చేస్తుంది. ఈ పద్ధతిలో పత్రిక పేజీల ప్రతిబింబాల్ని ప్రధాన కార్యాలయంనుంచి కోయంబత్తూరు, బెంగుళూరు, హైదరాబాదుల్లోని ఇతర కార్యాలయాలకి పంపిస్తారు.

ఇతర దేశాల్లోని ఎలక్ట్రానిక్ విప్లవం పత్రికా ప్రపంచంలో ఇంకా తీవ్రమైన మార్పుల్ని తీసుకొచ్చింది. కొత్త కొత్త విధానాలవల్ల వార్తా పత్రికని ఎంతో తక్కువ శ్రమతో, తక్కువ మానవ వనరులతో, తక్కువ ఖర్చుతో, తక్కువ సమయంలో ఉత్పత్తి చేయడం సాధ్యమవుతున్నది. ముప్పయి నిమిషాల్లో

పదిహేను పేజీలు ఎడిట్ చేసి, కంపోజ్  
 చేసి, ముద్రించి, చదవడానికి సిద్ధంగా  
 మనకి ఇవ్వగలరు. ఈ కృషి అంతటికీ  
 కేంద్రం న్యూస్ రూమ్ - కాని భేదం  
 ఏమిటంటే అది ఇప్పుడు ఎలక్ట్రానిక్  
 న్యూస్ రూమ్. ఇంతకుముందు ప్రధాన  
 ఉప సంపాదకులు, ఉపసంపాదకులు,  
 సహాయ సంపాదకులు, కంపోజిటర్లు,  
 పూపు రీడర్లు ఉండేచోట ఇప్పుడు  
 ఆపనంతా ఒకేవ్యక్తి ఇంకా వేగంగా  
 చెయ్యగలడు. ఇప్పుడు జర్నలిస్టు తన  
 ఎలక్ట్రానిక్ టైపురైటర్ని ఫోనుకి  
 అనుసంధించి, తన కథంతా టైపుచేసి,  
 తిన్నగా ఎలక్ట్రానిక్ న్యూస్ రూముకి  
 పంపగలడు. అక్కడ ఒక సబ్ ఎడిటరు  
 దానిని ఒక తెరమీద విశ్లేషించి, తప్పులు  
 దిద్ది, కంపోజ్ చేసే కంప్యూటరుకు  
 'ఫీడ్' చేస్తాడు. అది నిమిషాల్లో  
 అతనికి పూపుకాపీని తిరిగి ఇస్తుంది.  
 న్యూస్ ఏజన్సీ సందేశాలుకూడా తిన్నగా  
 కంప్యూటర్ కంపోజింగ్ యంత్రాలకే  
 పంపవచ్చు. విశ్లేషణ కోసరం  
 ఉపయోగించే తెరల్ని విజువల్ డిస్ప్లే



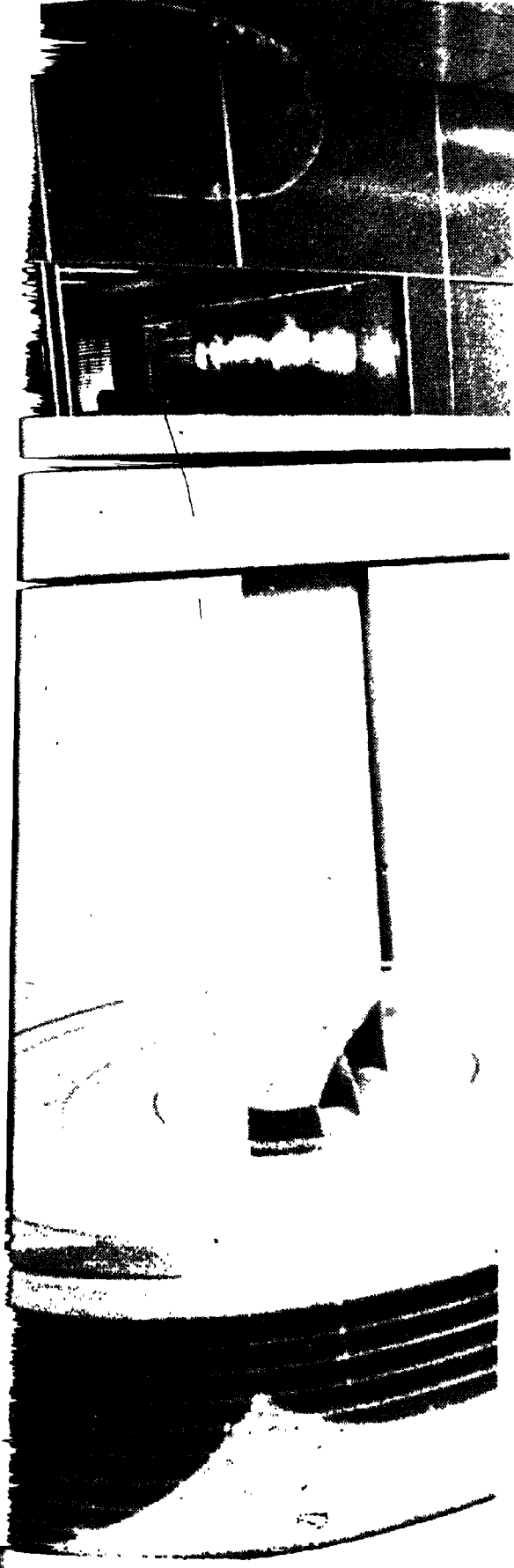


వీడియో టెక్నికల్ ట్రైనింగ్ ఆపరేటర్లు





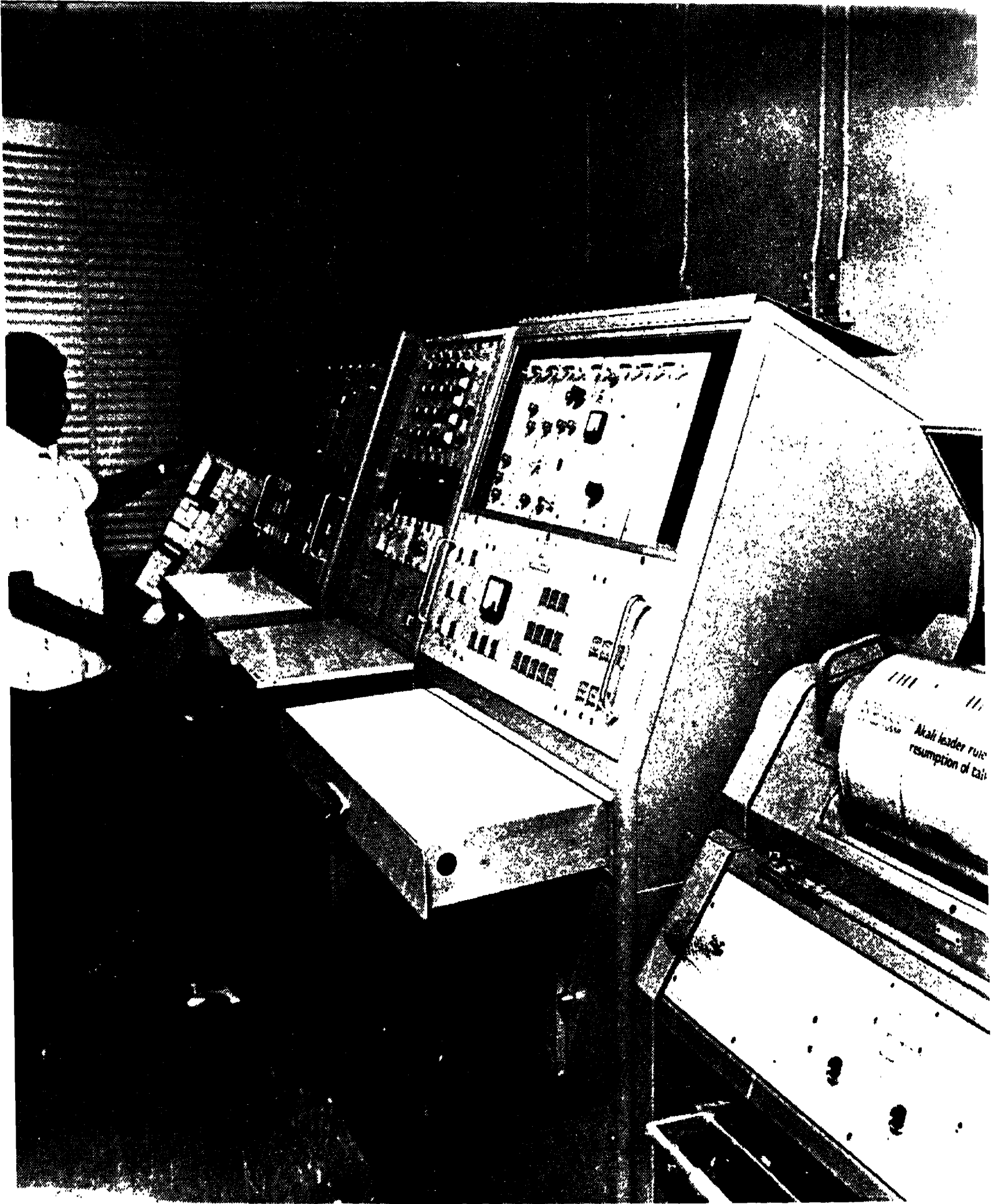
కంప్యూటర్ విభాగం



టెర్మినల్స్ (దృశ్య ప్రదర్శన కాలు) అంటారు. ముద్రణ, కంప్యూటర్లతో నడపబడే ఫోటోటైపు సెట్టర్ల సహాయంతో జరుగుతుంది. ఇంకా సరికొత్త విధానం ఏమిటంటే, కృత్రిమ ఉపగ్రహాల సహాయంతో పూర్తి పేజీలనే ప్రసారం చెయ్యడం. దీనిని డిజిటల్

వేపరు వేస్తప్





ఫేస్ మిక్ బ్రాన్స్ మిషన్



ట్రాన్స్మిషన్, ఎలక్ట్రానిక్ ట్రాన్స్  
మిషన్ అంటారు. త్వరతోనే  
కంప్యూటర్లు నడిపే సిరా పిచికారీలు  
(ఇంక్ జెట్స్) ఖాళీ కాగితం మీదకు  
ఇంకు జల్లి అక్షరాల్ని ముద్రిస్తే, 'ప్లేట్  
లెస్ ప్రింటింగ్' (ఫలక రహిత  
ముద్రణ) అనే ఊహ వాస్తవమవుతుంది.  
భారతదేశంలోనూ మార్పులు  
వస్తున్నాయి. కాని మన వార్తాపత్రికలు  
ఎందరో శ్రామికులకు పని కల్పిస్తు  
న్నాయి. అదీకాక సాంకేతికంగా అభివృద్ధి  
చెందిన దేశాల్లో అంతగా మనకి 'స్పీడు'  
అవసరం లేదు.

## 5. నిర్వహణ

చాలా భారతీయ వార్తాపత్రికల్లో అధికార కేంద్రం ఒక్కటే ఉంటుంది - అంటే మేనేజరూ, ఎడిటరూ ఒకరే అయి, అతనే పత్రికాధిపతి కూడా కావడం జరుగుతూ ఉంటుంది.

ఈనాడు పత్రికల ఆధిపత్యంలోనూ, అజమాయిషీలోనూ అనేక విధానాలు ఉన్నాయి. వాటినిన్నింటినీ మనం ప్రయత్నించాలి. ముద్రాపకుడు మేనేజరూ నిర్వహించే పత్రికలతో బాటే, పత్రికలో పనిచేసే ఉద్యోగుల సహకారసంఘమే నడిపే పత్రికలు కూడా ఉండవచ్చు.

సంపాదకవర్గం లేనిదే పత్రిక తయారుకాదు. కానీ నిర్వహణ సిబ్బంది లేనిదే అసలు పత్రిక బతకనే బతకదు. ఎన్నో దేశాల్లో వార్తాపత్రికల వెల ఏ కాగితంమీద ముద్రించారో ఆ కాగితం ధర అంతకూడా ఉండదు. ఇదెలా సాధ్యపడుతుందంటే పత్రికలోని స్టలాలను వ్యాపార ప్రకటనల కోసరం అమ్ముతారు. ఈ ప్రకటనలే పత్రిక ఉత్పత్తికయ్యే ఖర్చు భరించడం, పత్రిక నిర్వహణ సిబ్బందికీ సంపాదక సిబ్బందికీ జీతాలివ్వడమే కాకుండా, పత్రిక లాభాలమీద నడవడానికి కూడా తోడ్పడుతాయి.

పత్రిక నిర్వహణ సిబ్బంది ముఖ్య బాధ్యతల్లో ఒకటి వ్యాపార ప్రకటనలు సంపాదించడం. ఈ పని వారు వారి ప్రకటన విభాగంద్వారా చేస్తారు. ఈ ఉద్యోగులు చిన్న, పెద్ద ప్రకటనదార్లను కలిసి, తమ పత్రికని అనేక మంది చదువుతారని, వారు ప్రకటించిన వస్తువులు కొనడానికి జేబులో తగినంత డబ్బు - ఉండే సరైన ప్రజలందరికీ తమ పత్రిక అందుతుందనీ చెప్పి ఒప్పించుతారు.

**Don't let it happen to you.  
Buy railway tickets from  
Railway Booking Counters only.**

Take on a travelling trip in a comfortable air-conditioned train for major cities like the South Indian Railways. Offices at 14, Strand Road, Calcutta, Bangalore, Madras, Bombay, Coimbatore & Hyderabad.

For more details  
1. Telephone 2666  
2. At 2666  
3. At 2666  
4. At 2666

1. The first step is to identify the problem. In this case, the problem is that the system is not working properly.

**THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS**

[illegible]

APR 16 1968

various life  
phases torture

## Steps to counter Portilla drought

LA firm on  
workers

Police station  
checked

**Tonight  
when you pick up  
your spoon to eat,  
remember...**

Many children  
need many friends

**world**

**"My best is behind me"**

GREG CHAPPEL  
tells DAVID  
the MATHON on an  
exclusive interview

## MOHAMMEDAN SPORTING'S MAIDEN TRIUMPH

Concluding part of  
West German Sport

## STYLISH WORDS ABOUT SHIRTS

**Raymond promises that  
you will never get hot  
under the collar again.**

For 2, entrance into room  
has been often a  
range of objects, mostly  
assist from others in filling  
it - type glass all this time

[illegible]

Do not mind me, I am just  
here to see the world and  
get things done.

A thought: how is this  
related to the other?

the pressure  $\sigma_{ij}$  is given by

1. 1990

✓

1. *Chlorophyll a* and *Chlorophyll b* contents were determined by spectrophotometry using the method of Lichtenthaler and Whistler (1987).



## The All New Range of

**raymond's**  
shirts

వార్తాపత్రికలు నిలదొక్కుకుని నడవగలిగేది వ్యాపారప్రకటనల వల్లనే. ఆ ప్రకటనలు మానేస్తే పేపరుధర అయిదు, ఆరు, ఒక్కొక్కప్పుడు పదిరెట్లుకూడా పెంచవలసి వస్తుంది. అప్పుడు ఆ పేపరు కొనగల స్థామత ఉన్నవాళ్ళ సంఖ్య తగ్గిపోతుంది. రష్యా, పోలెండు, చైనా, వియత్ నామ్ వంటి స్తోషలిస్తుదేశాల్లో వ్యాపార ప్రకటనలు అనవసరమని భావించి వాటిని తీసేస్తారు. మరి పత్రిక నిర్వహణ ఎలాగ? ప్రభుత్వమే వార్తా పత్రికల ప్రాధాన్యతని గుర్తించి, వాటికి చాలా నిధులిచ్చి సహాయం చేస్తుంది. అక్కడ పేపర్లకి ప్రైవేటు యాజమాన్యం ఉండదు. ఏదోఒక సంస్థగానీ, ప్రభుత్వ విభాగంగానీ పత్రికల్ని నడుపుతుంది - అధికార పార్టీ, రైతు సంఘం, సైన్యం, యువజన సంస్థలు, ఇలాంటివి.

ప్రభుత్వాలు ప్రముఖ ప్రకటనకర్తలు. సహజంగానే వాటికి పత్రికలలో ఎంతో పలుకుబడి ఉంటుంది. ప్రకటనల వల్ల జరిగే చెడు ఎక్కువా, మంచి ఎక్కువా అన్నది తేల్చడం కష్టం.

పత్రిక నిర్వహణసిబ్బందికి ఇతర బాధ్యతలుకూడా ఉంటాయి. పత్రిక వెలువడుతున్న నగరంలోనేకాక చుట్టుపక్కల అంతా పత్రిక అమ్మకాన్ని వాళ్ళు నిర్వహించాలి. ఇది చాలా కష్టమైనపని, ఎంతో పోటీని తట్టుకోవలసినది. తెల్లవారు ఝామునే, ఇంకా చిక్కటి చీకటి ఉండగానే, పత్రికలతో నిండిన వ్యానులు మూడువందల కిలోమీటర్లవరకు పరుగులు తీస్తాయి.

కొన్ని సమయాలలో టాక్సీలని అద్దెకి తీసుకుంటారు. ఈ వేన్లు, టాక్సీలూ ఇతర పత్రికల వాహనాల్ని దాటి పరిగెత్తాలని శతవిధాల ప్రయత్నిస్తూంటాయి. దక్షిణాదిన ఒక పత్రిక ఇతర పట్టణాలకి వార్తలందించడానికి విమానాలు వాడేది. స్వంత విమానాలే - మొదట హెరాన్ లు, తరువాత రెండు ఇంజన్ల డిసి 3 డకోటా విమానాలూ ఉపయోగించేది.

తయ్యారైన పత్రికని కొన్ని ఎంపికచేసిన స్థలాలకి చేరుస్తారు. అక్కడినుంచి హోల్ సేల్ ఏజంటు వాటిని అందుకుంటాడు. అతను తిరిగి వాటిని చిల్లర ఏజెంట్లకి పంపిణీచేస్తాడు. వాళ్లసని వాటిని లెక్కించి, కట్టలుకట్టి, వాటిమీద పేర్లు, అడ్రస్సులూ రాయడం. అప్పుడు 'పేపర్ బోయ్' వాటిని అందుకుంటాడు. ఎంతో శ్రమించే అతని జీవితం తెల్లవారి ఏ నాలుగుకో మొదలవుతుంది. చలిఅయినా, ఎండఅయినా, సరదఅయినా, శలవు రోజైనా మామూలు రోజైనా తప్పదు. అతను అమ్మే ప్రతి పేసరుకీ అతనికి కమీషన్ ఉంటుంది. కనుక ఆర్జనకి అది కొంత తోడ్పడుతుంది. కానీ పనిమాత్రం చాలా శ్రమతో కూడినదే.

ఐరోపాలో చాలామంది ప్రజలు ఆసీసుకి వెళుతున్నప్పుడు ఉదయం ప్రచురణ, ఇంటికి తిరిగి వచ్చేటప్పుడు సాయంకాలం ప్రచురణ న్యూస్ స్టాండ్ల దగ్గర కొనుక్కుంటారు. భారతదేశంలో (జపానులోనూ) పత్రికల్ని ఇళ్ళకి తెచ్చిస్తారు.

వార్తాపత్రిక అంటే ఎలా ఉండాలి అనే విషయమై ప్రపంచంలో వివిధ అభివృద్ధి స్థాయిలు, వివిధ అభిప్రాయాలూ ప్రచురమై ఉన్నాయి - జపాన్ లో టెలివిజన్ తెరమీద పత్రికని చదువుకోవడం దగ్గర్నుంచి చైనాలో వార్తాపత్రికల్ని గోడమీద అతికించడం దాకా.

బాగా అభివృద్ధి చెందిన దేశాల్లో పత్రికా ముద్రణను ఒక పరిశ్రమగా అంగీకరించారు. ఉక్కు పరిశ్రమ, రసాయనాలు, బట్టల పరిశ్రమల్లాగానే, భారతదేశంలో మనం ఒక మధ్యస్థ స్థితిలో ఉన్నాం. ఇది ఒక పరిశ్రమ అవును, కాదు - రెండూను. మనకి ఒకవ్యక్తి లేదా కుటుంబం యజమానిగా ఉండే చిన్న పత్రికలూ ఉన్నాయి. వాటిని కుటీర పరిశ్రమల్లాగా నడుపుతారు. అలాగే భారీ పరిశ్రమల్లాగా శాస్త్రీయ నిర్వహణ పద్ధతుల్ని అనుసరించే పెద్దపెద్ద సంస్థలూ ఉన్నాయి.



## 6. మంచి వార్తాపత్రిక అంటే ?

ఇప్పుడు మన వార్తాపత్రికకి, దానికి ఉండవలసిన లక్షణాలన్నీ ఉన్నాయో లేదో చూద్దాం. కావాలంటే మీరు దాని మంచిచెడ్డలు తీర్మానించడానికి మార్కులు వేసే పద్ధతి ఒకటి పెట్టుకోవచ్చు.

పత్రిక మొదటిపేజీ దుకాణానికి షోకేసులాంటిది. దాన్ని తీర్చిదిద్దడానికి చాలా సంపాదక నైపుణ్యం కావాలి - ప్రధాన అంశాలు ఎన్నిక చెయ్యడానికి, వాటిని సిద్ధ పరచడానికి, ప్రదర్శించడానికి, అవన్నీ చక్కగా ఆసక్తికరంగా వ్రాయబడేటట్టు చూడడానికిను, నగరంలో ఒక షోటీపత్రిక ఉంటే మొదటిపేజీ దానిలా ఉండకుండా జాగ్రత్తపడాలి. అంతేకాకుండా పత్రిక ప్రత్యేకత అంతా న్యూస్ ఏజన్సీలు సమకూర్చే మామూలు విశేషాల్ని ప్రచురించడంలో లేదు, వీలయితే కొత్త కథని అన్వేషించి, సంపాదించి, అనాటి ఆ ప్రధాన అంశానికి సరికొత్త రూపురేఖలు కల్పించడంలో ఉంది.

వార్తాపత్రిక అంటే వార్తలు ప్రచురించాలి. ఆ ప్రచురించడం పక్షపాతబుద్ధిని ప్రదర్శించ కుండా, క్లుప్తంగా, సూటిగా ప్రచురించాలి. ఎక్కడ ముద్రణ జరుగుతున్నదో ఆ పట్టణపు విశేషాలన్నిటినీ కలుపుకోవాలి. - తరువాత ఆ ప్రాంతం, రాష్ట్రం, ఆ వెనుక ప్రపంచ వార్తలు, అయితే స్థానిక వార్తలు ప్రచురించినంతగా ప్రపంచవార్తలు ప్రచురించడం కష్టం. కాని అన్ని రకాల విశేషాలకీ న్యాయమైన మిశ్రమం జరగాలి. న్యాయం అంటే పాఠకులు ప్రపంచంలో జరిగే శాంతి, యుద్ధం, శాస్త్ర సాంస్కృతిక రంగాల్లో మూలన

# The Telegraph

**INSIDE**  
Vandepati joins:  
THE LAST  
THROW  
Saeed Mustafa

**LOOK  
KINGDOM  
OF THE GODS**  
Diamond Dalg  
on Taking  
toothaches  
to a God

**IN  
COLOUR**  
Moon Moon  
Sen:  
Shooting  
START

**EXCLUSIVE**  
Mohinder Amarnath & Asif Iqbal  
report on all  
India vs Pakistan matches  
First report P 12



## 64 massacred in Shouf mountains

At least 64 people were massacred in the Shouf mountains in Lebanon, according to a report from the United Nations. The report says that the massacre took place in the town of Marjayoun, which is a stronghold of the PLO. The report also says that the massacre was carried out by the Israeli army.

## Police fire on Pune syces

Police in Pune fired on a group of men who were protesting against the government. The men were carrying flags and shouting slogans. The police used tear gas and live fire to disperse the crowd.

## C. America accord

The United States and Canada have reached an agreement on a new trade pact. The pact will reduce tariffs on a wide range of goods and services, and will also provide for the elimination of trade barriers.

## Nirankari shot

A Nirankari was shot dead by police in Punjab. The man was carrying a rifle and was suspected of being involved in a recent attack on a police station.

## Mao forgotten

The Chinese government has forgotten the Maoist revolution. The government has now turned its attention to the economic reforms and the development of the country.

## PM wants phone complaints probed

The Prime Minister has asked the government to probe the phone complaints of the public. The government has agreed to do this, and will set up a committee to look into the matter.

## Hyderabad quiet

Hyderabad is quiet after a day of protests. The protesters have been dispersed, and the city is now back to normal.

## COLOUR MAGAZINE

## Solar array opened

The first solar array in India has been opened. The array is located in the state of Karnataka, and will provide electricity to a small village.

## Insat back in form

The Indian satellite Insat has been brought back into service. The satellite had been out of service for some time due to technical problems, but it is now working again.



## Assam rasta roko partial. 100 arrested

Partial road closure in Assam has led to the arrest of 100 people. The road closure was imposed by the government to prevent the entry of weapons and other illegal goods into the state.

## India shifting blame, says Pakistan

Pakistan says that India is shifting the blame for the recent conflict. Pakistan claims that it was the Indian army that started the conflict, and that India is now trying to shift the blame onto Pakistan.

## Zia's motorcade stoned in Sind

Zia-ul-Haq's motorcade was stoned in the province of Sind. The protesters threw stones at the motorcade, and the police used force to disperse the crowd.

## Rains disrupt Jammu trains

Heavy rains have disrupted train services in Jammu. The trains are delayed, and some have been cancelled.

## Radioactive source found in 4 parts

A radioactive source has been found in four parts. The source was found in a container that was discovered by the police. The source is now being kept in a secure location.

## Bass in Delhi

There is a shortage of bass in Delhi. The government has asked the people to conserve bass, and has also asked the fish farmers to produce more bass.

## Len's judge fail to take oath

The judge who was appointed to the Len's court has failed to take the oath. The judge has now been removed from the court.

## Bass in Delhi

There is a shortage of bass in Delhi. The government has asked the people to conserve bass, and has also asked the fish farmers to produce more bass.

## UN vote put off, setback to US

The UN vote on the new trade pact has been put off. This is a setback for the United States, which had hoped to see the pact passed at the UN.

## Reagan to attend UN summit

President Reagan will attend the UN summit. The summit will be held in New York, and will bring together leaders from many different countries.

**Offers the best holiday bargain**

Take a holiday to Nepal with Nepal Airlines. The price is just Rs. 10,000 per person. This includes airfare, food, and accommodation. Book now!

| Price per person | First class | Second class | Third class |
|------------------|-------------|--------------|-------------|
| Rs. 10,000       | Rs. 12,000  | Rs. 8,000    | Rs. 6,000   |
| Rs. 15,000       | Rs. 18,000  | Rs. 12,000   | Rs. 10,000  |
| Rs. 20,000       | Rs. 24,000  | Rs. 16,000   | Rs. 14,000  |
| Rs. 25,000       | Rs. 30,000  | Rs. 20,000   | Rs. 18,000  |

Book now! Call 1-800-123-4567

**Honey Holidays**

Take a holiday to the honey capital of the world. The price is just Rs. 15,000 per person. This includes airfare, food, and accommodation. Book now!

'ది సెల్సియస్' మొదటి వేదిక

పురోభివృద్ధి వంటి ప్రధాన సంఘటనల గురించి నిత్యం తెలుసుకుంటూ ఉండాలనే సదుద్దేశ్యం. ఇది ఏమంత సులువుకాదు. ఎందుకంటే వార్తల్ని సంపాదించడం ఖర్చుతో కూడుకున్న పని. పత్రికకి ప్రతినిధులు ఉండాలి, కనీసం పార్ట్ టైమ్ పనిచేసే వాళ్లయినా, లేదా పత్రిక మంచి న్యూస్ ఏజన్సీలో సభ్యత్వమైనా సంపాదించాలి. ఒకరో అనేకులో ఫీచర్లు వ్రాసే రచయితలు ఉండాలి.

తరువాత పరిశీలించవలసిన అంశం విషయ వివరణ. నేటి ప్రపంచ సమస్యలు, దేశ సమస్యలు ఎంతో జటిలంగా ఉండడం చేత, వార్తల్ని ప్రచురించడమే కాకుండా వాటిమీద వ్యాఖ్యల్ని చేయడం కూడా వార్తాపత్రికల ప్రధాన బాధ్యత అవుతున్నది. దీనివల్ల పాఠకుడు ప్రపంచ పరిస్థితుల్ని అవగాహన చేసుకొని, వాటిపై తన స్వంత అభిప్రాయాలు ఏర్పరచుకోవడానికి అవకాశం కలుగుతున్నది.

చాలా పత్రికలకి ఎడిటోరియల్ పేజి ఉంటుంది. ఇది సాధారణంగా అభిప్రాయాలు వ్యక్తీకరించే స్థలం. ఇక్కడ పత్రిక తన స్థానం ఏమిటో, తన భావాలు ఏమిటో సంపాదకీయాల ద్వారా వెలిబుచ్చుతుంది. ఉత్తమ సంపాదకీయాలు ఎప్పుడూ సరళమైన శైలిలో, సుబోధకంగా ఉంటాయి. ఒక పత్రిక దృక్పథంతో మనం అంగీకరించకపోవచ్చు, కానీ మనని ఆలోచింపజేసి ఒక నిశ్చితాభిప్రాయానికి రావడానికి దోహదం చేసిందంటే ఆ పత్రిక కృతకృత్యమైనట్టే.

సంపాదకీయాలే కాక పత్రికలో ఇంకా అభిప్రాయాలు ప్రకటించే ఇతర శీర్షికలు కూడా ఉండవచ్చు. ఈ శీర్షికల్ని పత్రికకి చెందిన వ్యక్తులే వ్రాయవచ్చు, లేదా బయటనుంచి నిష్ణాతులెవరైనా వ్రాయవచ్చు. ఇందులో వారు వ్యాఖ్యానాలే కాక ప్రకటించబడ్డ వార్తలని గురించి ఇతోధికమైన వివరాలుకూడా ఇస్తూ ఉంటారు.

## चीनी नामों के गलत उच्चारण

विदेशी नामों को हिन्दी (देव-नागरी लिपि) में लिखते समय बहुधा अंग्रेजी का अनुसरण किया जाता है जो सिद्धान्ततः गलत है। चीनी नामों का देवनागरीकरण भी अंग्रेजी के अनुसार किया जा रहा है जिसके कारण चीनी नाम हिन्दी में बहुत अधिक विकृत हो गए हैं। उदाहरण के लिए, पेंग-वु, तङ्ग, चाओ का क्रमशः बीजिंग,

दोंग फाओ लिखा जा रहा है। कितना अधिक अन्तर है। दूरदर्शन में भी यही भ्रष्ट उच्चारण सुनने का मिलता है।

यदि केवल इतना ध्यान रखा जाए कि चीनी भाषा में केवल अघोष अल्प-प्राण तथा अघोष महाप्राण ध्वनियाँ होती हैं और घोष ध्वनियाँ (अल्प प्राण तथा महाप्राण दोनों) नहीं होती हैं तो चीनी भाषा का ज्ञान न होते हुए भी बहुत-सी अज्ञ विधियाँ से रचा जा सकता है, अर्थात् चीनी नामों में प्रयुक्त अंग्रेजी वर्णमाला के 'ब', 'डी', 'जी', 'क' के स्थान पर हिन्दी में 'प', 'त', 'क' लिखना चाहिए, तथा 'पी', 'टी', 'डी' के स्थान पर 'फ', 'थ', 'ख' लिखना चाहिए। इसके अनतिरिक्त 'एक्स' के स्थान पर 'श' तथा 'जै' तथा 'जे' के संयुक्त रूप के स्थान पर 'च' लिखा जाना चाहिए।

अन्य भाषाओं के नामों को यथा संभव सही-सही लिखना भी उतना ही आवश्यक है जितना कि वर्तनी के अन्य नियमों का पालन।

—हंस चन्द्र पांडे  
राष्ट्र-८१ हाज खास  
नयी दिल्ली - १६

## चिड़ियां

### हंदराबाद में दंग

श्री सिद्दीकी का यह कहना (पृष्ठ १ अक्टूबर) बिल्कुल सही है कि कुछ मुसलमान अपने का गण्ट की मुख्य धारा में नहीं मिला पाते हैं। हिन्दू-मुस्लिम साम्प्रदायिक दंग सिर्फ उन्हीं क्षेत्रों में क्यों होते हैं, जहाँ मुसलमान आबादी में हिन्दुओं से अधिक होते हैं। यथा कारण है कि दंग सिर्फ अलीगढ़, मीरट, मुगडाबाद, हंदराबाद और शीनगर आदि में ही होते हैं, नयी दिल्ली, बम्बई और चंडीगढ़ में नहीं जहाँ मुसलमान आबादी में कम हैं। पाकिस्तान में भी तो हिन्दु रहते हैं, जिनकी संख्या सिर्फ लाखों में है। वे तो बला गण्ट की मुख्य धारा में मिल कर रहते हैं।

जब-जब भारत - पाकिस्तान क्रिकेट या हार्की मैचों में पाकिस्तान की टीम विजयी होती है, भारत में बसे, मुख्य धारा में न मिल सकने वाले मुसलमान, अपने-अपने घरों में दिये जलाने हैं तथा पिटाइयाँ बाँटते हैं।

कुछ मुसलमान अपने को गण्ट की मुख्य धारा में न मिला कर

### रावली पुल के न खुलने से रोष

विजयनगर के पास गंगा पर निर्मित रावली ब्रिज जून ८३ में बनकर तैयार हुआ। पिछले दिनों जिलाधिकारी विजयनगर ने पुल को अनौपचारिक रूप से खोलने की घोषणा की थी लेकिन उसका भी कुछ नहीं हुआ। २५ करोड़ रुपये के लागत से बना यह पुल पिछले तीन महीने से उद्घाटन की प्रतीक्षा में रहा है। सामान्य तौर से ही इस पर २० लाख रु प्रतिमाह की हानि हो रही है। पिछले ८ महीने से सा. नि. वि. ने भी लिफ्ट मार्ग पर काम बंद कर रखा है।

### ఒక హిందీ వార్తాపత్రికలో పాఠకుని లేఖ

ఇది అభిప్రాయాల సంగతి. ఇంకా 'వ్యాఖ్య' ల విషయం మనం పూర్తి చెయ్యలేదు. పత్రికలో నిజంగా ప్రధాన భాగాల్లో ఒకటి పాఠకుల ఉత్తరాన్ని ప్రచురించే భాగం. వీటినిబట్టి పత్రిక తన పనితీరుని సమీక్షించుకోవచ్చు. అధికారంలో ఉన్నవాళ్లు (ప్రభుత్వం, విశ్వవిద్యాలయాలు, పురపాలక సంఘాలు, మొ॥నవి) ప్రజలు ఏమనుకుంటున్నారో తెలుసు కోవచ్చు. చాలా దేశాల్లో వస్తున్న అసక్తికరమైన మార్పు ఏమిటంటే ఎన్నో పత్రికలు పాఠకుల అభిప్రాయాలు ప్రకటించడానికి ఎక్కువ స్థలాన్ని కేటాయిస్తున్నాయి.

ఇక వినోద విభాగానికొద్దాం. వార్తా పత్రికలంటే కేవలం యుద్ధాలు, విప్లవాలు, మంత్రుల ఉపన్యాసాలు, ధరలు హెచ్చడం వంటి విషయాల గురించే కాదు కదా! వార్తా పత్రికలు ప్రజా జీవనాన్ని ప్రతిబింబించాలి, దానిలోని అటాపాటా, విషాదము వినోదమూ కూడా పత్రికల్లో కనబడాలి. నగరంలో ఉన్న సినిమాలు, నాటక ప్రదర్శనలు, ఇతర వినోద కార్యక్రమాలు, ఎగ్జిబిషన్లు మొదలైన

**TAX FREE**

**KALKA**

... ..

**THE GREAT**

**RAIN ROBBERY**

... ..

**THE GREAT**

**RAIN ROBBERY**

... ..

**THE GREAT**

**RAIN ROBBERY**

... ..

**THE GREAT**

**RAIN ROBBERY**

... ..

**THE GREAT**

**RAIN ROBBERY**

... ..

**TAX FREE**

**KALKA**

... ..

**THE GREAT**

**RAIN ROBBERY**

... ..

**THE GREAT**

**RAIN ROBBERY**

... ..

**THE GREAT**

**RAIN ROBBERY**

... ..

**THE GREAT**

**RAIN ROBBERY**

... ..

**THE GREAT**

**RAIN ROBBERY**

... ..

**TINTORERA**

... ..

**TINTORERA**

... ..

**TINTORERA**

... ..

**TINTORERA**

... ..

**TINTORERA**

... ..

**TAX FREE**

**Subah**

... ..

**TAX FREE**

**Subah**

... ..

**TAX FREE**

**Subah**

... ..

**TAX FREE**

**Subah**

... ..

**TAX FREE**

**Subah**

... ..

**priti**

**zanjeer**

... ..

**priti**

**zanjeer**

... ..

**priti**

**zanjeer**

... ..

**priti**

**zanjeer**

... ..

**priti**

**zanjeer**

... ..

**priti**

**zanjeer**

... ..

**priti**

**zanjeer**

... ..

**priti**

**zanjeer**

... ..

**priti**

**zanjeer**

... ..

**priti**

**zanjeer**

... ..

**Chanakya**

**THE BIG BOSS**

... ..

**Chanakya**

**THE BIG BOSS**

... ..

**Chanakya**

**THE BIG BOSS**

... ..

**Chanakya**

**THE BIG BOSS**

... ..

**Chanakya**

**THE BIG BOSS**

... ..

**Chanakya**

**THE BIG BOSS**

... ..

**Chanakya**

**THE BIG BOSS**

... ..

**Chanakya**

**THE BIG BOSS**

... ..

**Chanakya**

**THE BIG BOSS**

... ..

**Chanakya**

**THE BIG BOSS**

... ..

# Kiwis hold Pakistan

The Kiwis held Pakistan in a close contest in the first round of the Commonwealth Games. The Kiwis, led by captain Steve Waugh, defeated Pakistan by a narrow margin. The match was a thrilling encounter, with both teams showing great skill and determination. The Kiwis' victory was a significant achievement, as they had been expected to struggle against the Pakistani team. The match was a testament to the Kiwis' resilience and teamwork.

The Kiwis' victory was a significant achievement, as they had been expected to struggle against the Pakistani team. The match was a testament to the Kiwis' resilience and teamwork. The Kiwis' captain, Steve Waugh, led his team to a hard-fought victory. The match was a thrilling encounter, with both teams showing great skill and determination. The Kiwis' victory was a significant achievement, as they had been expected to struggle against the Pakistani team. The match was a testament to the Kiwis' resilience and teamwork.



SAHAR KADHAN

# Australia heat Spain

Australia and Spain were in a close contest in the first round of the Commonwealth Games. The match was a thrilling encounter, with both teams showing great skill and determination. The match was a testament to the Kiwis' resilience and teamwork. The Kiwis' captain, Steve Waugh, led his team to a hard-fought victory. The match was a thrilling encounter, with both teams showing great skill and determination. The Kiwis' victory was a significant achievement, as they had been expected to struggle against the Pakistani team. The match was a testament to the Kiwis' resilience and teamwork.

# Romania lead in team event

Romania led in the team event, showing great skill and determination. The match was a thrilling encounter, with both teams showing great skill and determination. The match was a testament to the Kiwis' resilience and teamwork. The Kiwis' captain, Steve Waugh, led his team to a hard-fought victory. The match was a thrilling encounter, with both teams showing great skill and determination. The Kiwis' victory was a significant achievement, as they had been expected to struggle against the Pakistani team. The match was a testament to the Kiwis' resilience and teamwork.



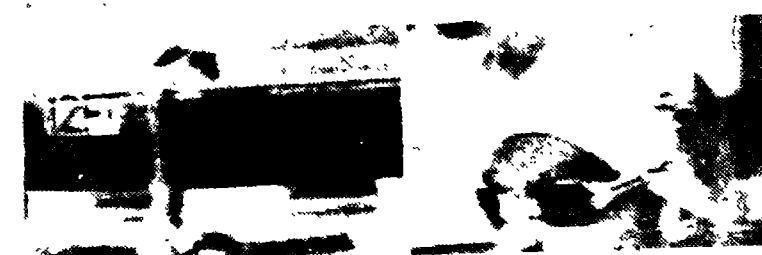
# US relay quartet thwarts Gross

The US relay quartet thwarts Gross in a close contest. The match was a thrilling encounter, with both teams showing great skill and determination. The match was a testament to the Kiwis' resilience and teamwork. The Kiwis' captain, Steve Waugh, led his team to a hard-fought victory. The match was a thrilling encounter, with both teams showing great skill and determination. The Kiwis' victory was a significant achievement, as they had been expected to struggle against the Pakistani team. The match was a testament to the Kiwis' resilience and teamwork.



# Stylish Brazil sound warning

Stylish Brazil sound warning in a close contest. The match was a thrilling encounter, with both teams showing great skill and determination. The match was a testament to the Kiwis' resilience and teamwork. The Kiwis' captain, Steve Waugh, led his team to a hard-fought victory. The match was a thrilling encounter, with both teams showing great skill and determination. The Kiwis' victory was a significant achievement, as they had been expected to struggle against the Pakistani team. The match was a testament to the Kiwis' resilience and teamwork.



# What's on at LA

What's on at LA in a close contest. The match was a thrilling encounter, with both teams showing great skill and determination. The match was a testament to the Kiwis' resilience and teamwork. The Kiwis' captain, Steve Waugh, led his team to a hard-fought victory. The match was a thrilling encounter, with both teams showing great skill and determination. The Kiwis' victory was a significant achievement, as they had been expected to struggle against the Pakistani team. The match was a testament to the Kiwis' resilience and teamwork.

FIFA's strongest players

ఒక దినపత్రికలో క్రిడావార్తల పుట

వాటిగురించి వార్తాపత్రిక సమాచారాన్నందించాలి. అందులో రేడియో, టెలివిజన్ కార్యక్రమాల వివరాలు, వీలైతే సలహాలూ సూచనలూ కూడా ఉండాలి. అయితే వినోదం అంటే ఇవేకాక ఇంకా చాలా ఉంది - తోటపని, మోటారింగు, బ్రిడ్జి ఆట, విహారయాత్రలు మొదలైనవన్నీ ఉంటాయి. మంచి పత్రికలో వీటిలో అన్నింటికైనా, కొన్నింటికైనా ప్రత్యేక విభాగాలుండాలి. వాటిని రాజకీయ విషయాలకు దూరంగా, స్వేచ్ఛగా నిర్వహించాలి.

హిందీ, బెంగాలీ, గుజరాతీ, తెలుగు ఇంకా మరికొన్ని భాషలలో పత్రికలు సాహిత్యానికి చాలా ప్రాముఖ్యతనిస్తాయి. కవితలు, కథానికలు, ఎంతో సాహిత్య విమర్శాన్ని ప్రచురిస్తాయి. వీటి వారంతపు అనుబంధాలలోనే ఎందరో యువ రచయితలు మొదటిసారిగా వెలుగు చూస్తారు.

ఇక క్రీడలు. లక్షలాది ప్రజలకి క్రీడల్లో ఆసక్తి ఉంది - యువకులే కాదు, మధ్యవయసువారు, స్త్రీలూ పురుషులూ కూడా. అంతేకాకుండా ఈ రోజుల్లో క్రీడలంటే అథ్లెటిక్స్, విలు విద్యలనుంచి, ఫుట్ బాల్, హాకీ, క్రికెట్ లను కలుపుకొని, షూటింగ్, వెయిట్ లిఫ్టింగ్, పడవ నడపడం, గోల్ఫ్ వరకు అనేక విధాలు. అందుచేత మన 'మార్కు'ల్లో క్రీడలకి ఎక్కువే కేటాయించాలి - క్రీడల్ని ఎలా వర్ణిస్తున్నారు, ఎన్ని రకాల ఆటల్ని కవర్ చేస్తున్నారు, ఆటలో నేర్పు పెంపొందించుకోవడానికి తరుచుగా సూచనలిస్తున్నారా లేదా-వీటన్నిటికీ.

మరికొన్ని మార్కులు కేటాయించవలసిన విషయం ఇంకొకటి ఉంది - మన భారతీయ వార్తా పత్రికలు దీని విషయమై ఏమీ చెయ్యడం లేదు - అది డబ్బు గురించి. ప్రజలకి వారి సొమ్ముని ఏం చెయ్యాలి, ఎందులో పెట్టాలి, జీవితభీమా ఎందుకు చెయ్యాలి, పదవీ విరమణకి, అనారోగ్యానికి, వృద్ధాప్యానికి ఎలా సిద్ధపడాలి మొదలైన విషయాల గురించి వార్తాపత్రికలు సమాచారాన్నందించి సహాయపడాలి. ఇవన్నీ సరళంగా, స్పష్టంగా వ్రాయబడి ఖచ్చితమైన సలహాలనిస్తూ ఉండాలి. దేశంలో మూడు ఆర్థికపరమైన దిన పత్రికలు (ది ఎకనామిక్ టైమ్స్, ఫైనాన్షియల్ ఎక్స్ప్రెస్, బిజినెస్ స్టాండర్డ్) వెలువడుతున్నా, అవి ప్రభుత్వం వ్యాపారమూ, పరిశ్రమల రంగంలో తీసుకునే నిర్ణయాలు, చేసే ప్రకటనల గురించి, వాటిపై వచ్చే ప్రతిచర్యల గురించి వార్తలకే పరిమితమై ఉంటున్నాయి.

ఇంకోలా చెప్పాలంటే, పత్రికని అంచనా వెయ్యాలంటే ప్రజాజీవనంతో బేరీజు

వేస చూడాలి. సగటు భారతీయుడికి ముఖ్యమైన విషయాలు ఏవో ఒక పట్టిక తయారుచేయండి. దాన్ని పత్రికల్లో ప్రచురించబడే అంశాలతో సరిపోల్చి చూడండి. ముఖ్యంగా ఆదివారం పత్రికలు, ఎందుకంటే ఆరోజు ప్రజలకి చదవడానికి తీరుబడి ఉంటుంది. పత్రికలు అనుబంధ సంచికల్ని ప్రచురిస్తాయి. (కొన్ని పత్రికలు వీటిని 'మేగజైన్'లని పిలుస్తాయి) అన్ని రంగాల విశేషాలనీ కవర్ చెయ్యడానికి ప్రయత్నిస్తాయి.

ఆఖరుగా ఫోటోలు. ఇతర చిత్రాలూ కూడా విలక్షణంగా ఉండాలి. కొన్ని పత్రికలు ఆకర్షణీయమైన లే-అవుట్లతో ప్రయోగాలు చేస్తున్నాయి కాని, మొత్తంమీద డిజైన్లు, చిత్రాల స్థాయి నిరుత్సాహకరంగానే ఉంటున్నది. ఎన్నో పత్రికలు ఆఫ్ సెట్ ముద్రణా సౌకర్యాన్ని ఉపయోగిస్తున్నా, దీనివల్ల ముఖపత్రం, లోపలి పేజీలుకూడా చాలా బాగుపడినా, ఇంకా పరిస్థితి అలాగే ఉంది.



## 7. పత్రికా రంగం స్థితిగతులు

ఇంతకీ మన భారతదేశంలో పత్రికల యధార్థస్థితి ఎలా ఉందో చూద్దాం. మన పత్రికలు రాజకీయాలనే ఏకైక విషయానికే అత్యధిక ప్రాధాన్యతనిస్తున్నాయి. దానికే పేజీలకొద్దీ జాగా వ్యయం అవుతున్నది. క్రీడారంగానికి బాగానే ఆదరణ ఉన్నది కాని, ఇంకా తగినంతలేదు. చాలా దేశాల్లోలాగే మనకీ; ఏవోకొన్ని వారపత్రికలు తప్ప, కేవలం క్రీడలకు అంకితమైన దినపత్రికలు లేవు. ప్రయాణ, ఆర్థిక, ఆరోగ్య సంబంధమైన ఇతర విషయాలు అంతంత మాత్రం. నిజానికి విరామ సమయం, దాన్ని సద్వినియోగం చేసుకోవడం మీదా మన పత్రికలు బాగా దృష్టి కేంద్రీకరించడం లేదు.

మన వార్తాపత్రికలు చాలా వాటికి రాష్ట్ర రాజధానుల్లోనే ప్రతినిధులు కూడా లేరు. కొన్ని సమయాల్లో ముఖ్య మహానగరాలు నాలుగింట్లో - కలకత్తా, బొంబాయి, మద్రాసు, ఢిల్లీ కూడా ఉండరు. అందుచేత ఇతర రాష్ట్రాల వార్తలు చాలా తక్కువగా ఉంటాయి. ప్రపంచ వార్తల సేకరణ అశ్రద్ధగాను, అసమగ్రంగాను ఉండి, వ్యాఖ్యగానీ వివరణగానీ ఏమీ ఉండదు.

ఇంతకుముందు చెప్పిన సాహిత్యాభివృద్ధి కౌశల, మన భాషా పత్రికల్లో కొట్టవచ్చినట్టు కనబడే మరో అంశం సినీమాలు. నిజానికి భారతదేశపు సాధారణ పౌరుడి భావనల్లో చాలా భాగం సినీమాలతోనే నిండి ఉంటాయి. అందుచేత మన పత్రికలు కూడా సినీమా తారలను గురించిన కబుర్లు, వారి ఫోటోలు, నిర్మాణంలో ఉన్న సినీమాల వివరాలు మొదలైనవాటికి చాలా చోటు వినియోగిస్తారు.

అదేకాక మన దేశంలో సరైన శిక్షణ లేకపోవడంవల్ల వార్తా పత్రికల స్థాయి అనేక దశల్లో ఉంటున్నది. కొన్నేళ్ళ క్రిందటి వరకు జర్నలిజం బోధించే సంస్థలే బొత్తిగా లేవు. ఉద్యోగస్తులు స్వయంగా పని నేర్చుకోవలసి వచ్చేది. తగినంత శిక్షణ లేకపోవడం నిజంగా శోచనీయం, ఎందుకంటే ప్రజల ఆలోచనలమీద ఈ మాస్ మీడియా ప్రభావం చాలా బలంగా ఉంటుంది. బ్రిటన్ లోనూ, ఫ్రాన్సులోనూ అయితే పత్రికా పరిశ్రమే శిక్షణకయ్యే ఖర్చులు భరించాలని చట్టాలు కూడా ఉన్నాయి. (రష్యా, సోలెండు, తూర్పు జర్మనీ, హంగరీ వంటి సోషలిస్టు దేశాల్లో శిక్షణ దాదాపు అనివార్యం.) చాలా చక్కగా నిర్వహింపబడుతుంది కూడా.

అయితే రకరకాల పత్రికలు పాఠకుల వివిధ అవసరాలకు అనుగుణంగా ఉండాలి - ఒక దుకాణదారుకి క్రికెట్ అంటే ఆసక్తి ఉండవచ్చు, అందుచేత క్రీడావార్తలు ప్రముఖంగా ఉండే పత్రికే కొనాలనుకుంటాడు. మరొక ఆర్థికవేత్తకి ఆర్థిక సంబంధమైన వార్తలూ, వ్యాసాలూ కావాలి. అందుచేత పత్రిక ఎవరికోసరం ఉద్దేశించబడిందో ఆ పాఠకుల అవసరాలకు తగినట్టుగా వార్తల్ని ఫీచర్లనీ ప్రచురించాలి. ఈ విభేదాలు ఇలా ఉన్నా, ప్రతి పత్రికా వార్తలందించడంలో మట్టుకు ఖచ్చితంగాను, పక్షపాత రహితంగానూ ఉండాలి. అభిప్రాయాలు ఆలోచనా పూర్వకంగా, ఆమోదయోగ్యంగా ఉండాలి.

ఇప్పుడు మీకు పత్రికల బాగోగుల్ని ఎలా నిర్ణయించాలో, ఎలా విమర్శించాలో తెలిసింది కనుక, వాటిని సూక్ష్మంగా పరిశీలించండి. అవి మీ మార్కుల ప్రకారం తక్కువ స్థాయిలో ఉన్నాయనిపిస్తే విమర్శించడానికి సందేహించకండి.

తరుచుగా ఎవరో ఒకరు 'ఎల్లో జర్నలిజం'ని ఖండించారని వింటూఉంటాం. ఇదేమిటంటే దుష్ట పత్రికా రచన, అపాత్ర పత్రికా రచన, బాధ్యతారహిత పత్రికా రచన. కాని ఈ పదాన్ని మనం జాగ్రత్తగా పరిశీలించాలి. సాధారణంగా ఒక



మోస చేసరినోడనే వలస

### జగదీశ్వర కల్యాణం

జగదీశ్వర కల్యాణం అనేది ఒక ప్రత్యేకమైన కళా రూపం. ఇది ప్రాచీన కాలం నుండి ప్రచారంలో ఉన్నది. ఇందులో ప్రధానంగా భక్తి భావం ప్రబలి ఉంటుంది. ఇది ప్రజల మధ్య ప్రాచుర్యం పొందినది.



రంగేరిద రాదిరాజు నటించిన



## సినిమా.....రంజన

ఈ గజ్జో తలక్తు మేలే కన్లు



సినిమా రంగంలో ప్రజల ఆసక్తి పెరిగింది. ప్రత్యేకమైన కథలు, ప్రత్యేకమైన నటీనటులు, ప్రత్యేకమైన సాంకేతికతలు - ఇవే ప్రజల ఆసక్తి పెరిగిన కారణాలు.



రామ చంద్రుని విక్రమ

సినిమా రంగంలో ప్రజల ఆసక్తి పెరిగింది. ప్రత్యేకమైన కథలు, ప్రత్యేకమైన నటీనటులు, ప్రత్యేకమైన సాంకేతికతలు - ఇవే ప్రజల ఆసక్తి పెరిగిన కారణాలు.

సినిమా రంగంలో ప్రజల ఆసక్తి పెరిగింది. ప్రత్యేకమైన కథలు, ప్రత్యేకమైన నటీనటులు, ప్రత్యేకమైన సాంకేతికతలు - ఇవే ప్రజల ఆసక్తి పెరిగిన కారణాలు.

సినిమా రంగంలో ప్రజల ఆసక్తి పెరిగింది. ప్రత్యేకమైన కథలు, ప్రత్యేకమైన నటీనటులు, ప్రత్యేకమైన సాంకేతికతలు - ఇవే ప్రజల ఆసక్తి పెరిగిన కారణాలు.


సినిమా రంగంలో ప్రజల ఆసక్తి పెరిగింది. ప్రత్యేకమైన కథలు, ప్రత్యేకమైన నటీనటులు, ప్రత్యేకమైన సాంకేతికతలు - ఇవే ప్రజల ఆసక్తి పెరిగిన కారణాలు.

సినిమా రంగంలో ప్రజల ఆసక్తి పెరిగింది. ప్రత్యేకమైన కథలు, ప్రత్యేకమైన నటీనటులు, ప్రత్యేకమైన సాంకేతికతలు - ఇవే ప్రజల ఆసక్తి పెరిగిన కారణాలు.

సినిమా రంగంలో ప్రజల ఆసక్తి పెరిగింది. ప్రత్యేకమైన కథలు, ప్రత్యేకమైన నటీనటులు, ప్రత్యేకమైన సాంకేతికతలు - ఇవే ప్రజల ఆసక్తి పెరిగిన కారణాలు.



ఒక కన్నడ పత్రికలో చలనచిత్ర, నటీనటుల వార్తల పుట



పత్రిక చేత విమర్శించబడ్డ వ్యక్తులే ఆ పత్రికని 'ఎల్లో జర్నలిజం' పేరుతో దూషిస్తారు. ఒక్కొక్కప్పుడు ఒక ప్రభుత్వం కూడా నిశితమైన పరిశోధన చేసిన విలేఖరులెవరైనా తన కార్యకలాపాలను బహిర్గతం చేస్తే, అదికూడా ఆ పత్రికని 'ఎల్లో జర్నలిజం', బాధ్యతారహితమైన పాత్రికేయత అన్న పేర్లతో నేరారోపణ చేయవచ్చు.

'ఎల్లోజర్నలిజం' అంటే సాధారణ అర్థం స్పష్టంగానే తెలుస్తుంది. పత్రికలు జీవితంలోని అవాంఛనీయ విషయాలపై దృష్టి కేంద్రీకరించి, పాఠకుల్ని ఆకర్షించడానికి నేరం, శృంగారం, భీభత్స రసప్రధానమైన కథలూ ప్రచరించి నప్పుడు, నేరస్తుల్ని వారి జీవితగాథలు వ్రాయమని, సినిమాతారల వ్యక్తిగత రహస్యాలు చెప్పమని, కొందరికి అడిగిన డబ్బు ఇవ్వకపోతే వారిగురించి అసహ్యకరంగా వ్రాస్తామని బెదిరించినప్పుడు, దానిని ఎల్లో జర్నలిజం అనవచ్చు.

దీనిని అరికట్టడం ఎలా? సరే, అశ్లీలత గురించి, స్వేచ్ఛా ప్రవర్తన గురించి చట్టాలు ఉండనే ఉన్నాయి. ఇది విపరీతం అనిపించవచ్చుగాని, ఎల్లో జర్నలిజంని పూర్తిగా నిషేధించడం అసాధ్యమే కావచ్చు. అలా తొలగించకూడదేమో కూడా! వాక్ స్వాతంత్ర్యం, విమర్శించే హక్కు దృష్ట్యా దానిని కొంత భరించాలి. కఠినమైన చట్టాలు మరీ ఎక్కువైతే అసలు నిజాయితీతో కూడిన విమర్శకూడా కరువైపోతుంది. బహుశా ఎల్లో జర్నలిజం అరికట్టడానికి ఏకైకమార్గం పత్రికారంగమే కొన్ని సంస్థల్ని నడపడం, అవి పత్రికలమీద నిఘావేసి ఉంచి దారి తప్పిన వారిని శిక్షిస్తూ ఉండాలి. చాలా దేశాల్లో, భారత దేశంలోకూడా ఈ పద్ధతి ప్రయత్నించి చూశారు. కానీ ఫలితం అంతంత మాత్రమే.

## 8. భవిష్యత్తు

ఇంతవరకు మీరు వార్తాపత్రికల గురించి అనేక విషయాలు విన్నారు కనుక, వాటిని గురించి తెలుసుకున్నారు కనుక, ఇప్పుడు మిమ్మల్ని వెళ్ళాల్సిన ప్రశ్న ఏమిటంటే, మీకూ ఓ పత్రికలో చేరి జర్నలిస్టు కావాలని ఉందా?

ఏది ఏమైనా పత్రికారచన అంటే ఒక వింత ఆకర్షణ ఉంది. దాదాపు ప్రతివారం యువకులు నా దగ్గరికి వచ్చి జర్నలిస్టుకావాలని ఉందని చెపుతుంటారు. కానీ జర్నలిస్టుల గురించి మనం ఊహించుకునే చిత్రం - గొప్పగొప్ప వాళ్లతో మాట్లాడడం, పెద్దపెద్ద నిర్ణయాలవైపు ఉండడం, జంబోజెట్సు, చిన్న రెండు ఇంజన్ల విమానాలనీ ఏవో దూరప్రాంతాలకి తీసుకుపోవడం - ఇదంతా వార్తాపత్రికల్లోనూ వాటి ఆఫీసుల్లోనూ పనిచేసే అనేకమంది విషయంలో నాస్తవం కాదు. జర్నలిజం వృత్తిలో పని చాలావరకు శ్రమతో కూడినదీ, వైవిధ్యం లేనిదీను. ఎందుకంటే అందులో తెరవెనుక పనే ఎక్కువ కనుక.

అయినప్పటికీ జర్నలిజం అనగానే దానికొక ప్రత్యేకత ఉంది. వార్తా పత్రికలు నిష్పక్షపాతంగా, నిర్భయంగా పనిచేస్తే అన్యాయాలు చేసేవారి మీద కత్తి దూయగలవు. దుర్మార్గాన్నీ, అవినీతిని బయట పెట్టగలవు. కాని అవి స్వేచ్ఛగా సమాచారాన్నందించేందుకు అనేక అవరోధాలు ఉంటాయి. పత్రికాధిపతులతో సహా ఎన్నో స్వార్థశక్తులు, విషయాలను రహస్యంగా ఉంచాలనుకునే ప్రభుత్వాధికారుల ఒత్తిడి, పెద్ద వ్యాపార గృహాల బలమైన పలుకుబడి,

पुष्परा)

अवतुषर ।

महामन्त्रि

ने गृहमन्त्री

को एक पत्र

क पत्राव क

अटलबिहारी

मारने की

माडवाणी ने

कया है कि

रक्षा की, न

त देश के

रों में भी,

की जाय ।

गृहमन्त्रि

से स्वयं भेंट

हैं आश्वा-

हैं कि सर-

में आवश्यक

**सम**

माफ रहेगा ।

न में किसी

ना नहीं है ।

नमः वापमान

में ३ डि. में

इन मित्तों के उद्देश के लिए एक  
नगर निगम के उद्देश का प्रस्ताव है ।

कांग्रेस (इ) महामन्त्रि श्री  
राजीव गांधी ने मित्तों के अधिग्रहण  
का स्वागत करने हुए पत्रकारों से

के सम्पक्ष श्री अरविन्द बरुन को पत्र  
मित्तों के अधिग्रहण का स्वागत  
किया । उन्होंने आशा व्यक्त की कि  
गुजरात में ६ बन्द मित्तों का भी  
केन्द्र सरकार राष्ट्रीयकरण करेगी ।  
(शेष पृष्ठ पांच कालम पांच पर)

मि. १०५३ में अमोक्ष में बरा  
गए । इस समय वे शिकागो विश्व-  
विद्यालय में हैं । उन्हें पुरस्कार  
भाषों की संरचना व उद्देश्य की  
भौतिक प्रक्रियाओं के मंदगोचक  
(शेष पृष्ठ १ कालम २ पर)

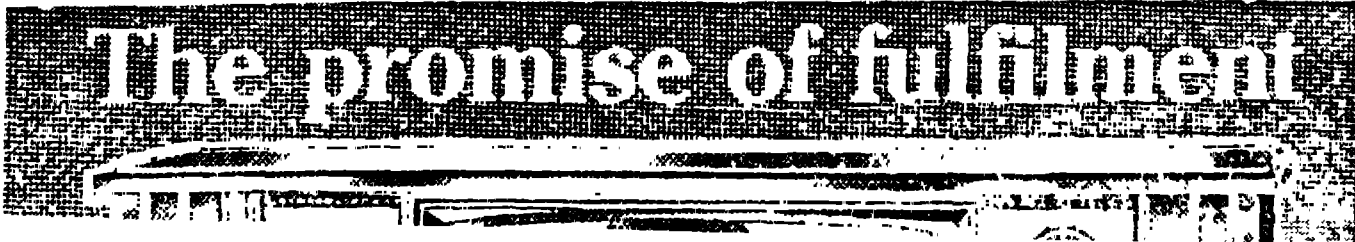
## उपराज्यपाल के आदेश मजाक बने

# न नारे मिटे, न पोस्टर हटे

नयी दिल्ली, बुधवार (स) ।  
गत चार अक्टूबर को एक खास  
आदेश जारी कर उपराज्यपाल ने  
दिल्ली के सभी सार्वजनिक निकायों  
को कड़ा निर्देश दिया था कि सार्व-  
जनिक भवनों, पुलों, बसों आदि पर  
जो पोस्टर या नारे लिखे और लगे  
हैं, उन्हें ठस दिन के भीतर साफ  
कर दिया जाए । लेकिन उस आदेश  
के १५ दिन बाद भी बसों और दीवारों  
आदि पर लिखे नारे या पोस्टर उप-  
राज्यपाल के आदेश की खिल्ली उड़ा

रहे हैं ।  
उपराज्यपाल ने डी. डी. ए., नगर  
निगम, नयी दिल्ली नगर पालिका,  
डी. टी. सी. लोक निर्माण आदि  
विभागों को ये आदेश जारी किए थे ।  
लेकिन उनमें से किसी ने भी उनका  
पालन नहीं किया । डी. टी. सी. की  
बसों में लिखे नामों और भट्टों  
वाक्यों को टोंककर तो लगता है  
किया तो उसके अधिकारियों ने उस  
आदेश को पढ़ा नहीं या फिर पढ़  
कर रट्टों की टोंकरी में फेंक दिया ।

नारे तो नारे शाही-म्याह करने  
के विज्ञापन और जहलीन पोस्टर तक  
आज भी ज्यों के त्यों मौजूद हैं ।  
उपराज्यपाल का आदेश सभी  
समाचार पत्रों में पांच अक्टूबर को  
प्रमुखता से प्रकाशित हुआ था । कम  
२० अक्टूबर को उसे जारी हुए १५  
से भी अधिक दिन हो जाएंगे ।  
अब सबान यह उठता है कि जब  
श्री जगमोहन जैसे अधिकार सम्पन्न  
उपराज्यपाल के आदेश की स्थानीय  
(शेष पृष्ठ सात कालम चार पर)



ఒక హిందీ వార్తాపత్రికలో పత్రికా స్వతంత్ర్యం ప్రకటించే ఒక నమూనా

అంతర్జాతీయ కంపెనీలు, కార్మిక సంఘాలు, వైద్య, ధార్మిక సంస్థలు - ఇవన్నీ  
పత్రిక దారికి అడ్డురావచ్చు. కాని పత్రికకి ఎప్పుడూ సత్యవ్రతాన్ని కొనసాగించి  
దుష్టకార్యాల్ని బహిర్గతం చేయడం, ప్రజాసమస్యల్ని ప్రతిధ్వనించడం,  
వ్యవహారాలని చక్కదిద్దడం, ఈ పనుల్లో ప్రజాగౌరవాన్ని చూరగొనడం చేస్తూనే  
ఉండవచ్చు. ఈ ఆశే తరతరాలనుంచి పత్రికా రచయితలను నిలబెడుతున్నది.

కాలం గడుస్తున్నకొద్దీ జర్నలిజం కూడా ఇతర వృత్తి, ఉద్యోగాల్లాగే మారిపోతున్నది. ఇది తప్పదు. ఎందుచేతంటే జర్నలిజం అంటే చాలావరకు వ్యాపారమే. భారీ వ్యాపారం అయ్యే అవకాశాలు చాలానే ఉంటాయి. అయితే యువకులు జర్నలిజం గురించి ఆదర్శప్రాయంగా ఆలోచించడానికి అందులో అవకాశం ఎప్పుడూ ఉంటూనే ఉంటుంది.

మనదేశంలాంటి పెద్ద దేశంలో ఇంకా ఎక్కువమంది ప్రజలు చదువు, వ్రాత నేర్చుకునే కొద్దీ (ఇప్పుడు మాత్రం ఇది ముప్పై శాతం కంటే ఎక్కువ లేదు) వార్తా పత్రికలకీ, వార్తలకీ బాగా కొరత ఏర్పడుతుంది. నూటముప్పయి మిలియన్ల కుటుంబాలుంటే తొమ్మిది మిలియన్ల వార్తాపత్రిలు మాత్రం ముద్రించబడుతున్నాయి ప్రతిరోజూ. ప్రస్తుతం తొంభై ఎనిమిది, తొంభై తొమ్మిది శాతం వార్తాపత్రికలు నగరాల్లోనూ, పట్టణాల్లోనే అమ్ముడయి, చదవబడుతున్నాయి. మన మొత్తం దినపత్రికల్లో దాదాపు సగం కలకత్తా, మద్రాసు, బొంబాయి, ఢిల్లీలలోనే అమ్ముడవుతున్నాయి. గ్రామాల్లో పేపరు చదివేవారు బహుకొద్దీ. అందుచేత మనం భారతీయ పత్రికా రచనలో పైపైని మాత్రమే స్పృశించామని స్పష్టమవు తున్నది.

కాని వాస్తవాన్ని తెలుసుకోవడమే మంచిది. జర్నలిజం అనేది మీకు తగిన జీవన విధానమని మీకు నిజంగానూ, గాఢంగానూ అనిపిస్తే తప్ప అందులోకి వెళ్లకూడదు. ఏదో కొన్ని పత్రికలలో తప్ప జీతాలు పెద్దగా ఉండవు. పైగా పనికూడా కష్టం. బాగా పరిశీలిస్తే, ఇంకే పనిలోనూ సంతృప్తిలేకపోతేనే జర్నలిజంలోకొస్తారని తెలుస్తుంది.

అయితే ఒకసారి నిర్ణయం తీసుకుంటే మాత్రం అందులో అంటులేని ఉత్తేజం కనిపిస్తుంది. పనిదినాలకీ శలవుదినాలకీ తేడాయే తెలియదు. ఎంతోమంది ఆసక్తికరమైన మనుషుల్ని కలుస్తాం. ప్రముఖమైన సంఘటనలలో పాల్గొంటాం.



తరుచు ప్రయాణాలు చేస్తాం. ఇవికాక రచనచేసే థ్రిల్ ఉండనే ఉంటుంది. ప్రతిరోజూ ఏదోఒక సాహసకృత్యం - ఎప్పుడు ఏ ఉద్వేగభరితమైన పంఘటన కవర్ చెయ్యాల్సి వస్తుందో!

ప్రజాస్వామిక దేశాల్లో ప్రతివారూ, ప్రభుత్వాలతో సహా, ప్రజలకి దేశంలో ఏం జరుగుతుందో తెలుసుకునే హక్కు ఉందని అంగీకరించారు. వర్తమాన జగత్తు గురించి వాళ్లు పత్రికలలో చదవగలిగి ఉండాలి, టెలివిజన్ తెరమీద చూడగలిగి ఉండాలి. రేడియోలో వినగలిగి ఉండాలి. ప్రభుత్వ విధానాలు ప్రకటించబడి, బహిరంగంగా చర్చించబడాలి. కొన్ని దేశాలు వాటి పార్లమెంటు సమావేశాల్ని కూడా యధాతథంగా ప్రసారం చేస్తాయి. అనేక అభిప్రాయాలకి అవకాశమూ ఉండాలి, వాటికి న్యాయమూ జరగాలి.

ఈ కారణంగా మాస్ మీడియా ఒక ప్రత్యేక భూమిక నిర్వహించవలసి వస్తుంది. ఎలక్ట్రానిక్ మీడియా, టి.వి., రేడియోలు కార్పొరేట్ వ్యాపించినా, వార్తాపత్రికలు తమ స్థానాన్ని కోల్పోలేదు. అయితే టి.వి., రేడియోలు పత్రికల్ని మార్చేయ్యగలవని, మార్చేశాయని చెప్పవచ్చు. చాలా మార్చేశాయి. వార్తాపత్రికలు ఇంతకుముందుకన్న ఆలోచనాత్మకంగా, ఇంకా వార్తా వ్యాప్తికి అనుకూలంగా, వివిధ పాఠకవర్గాల అవసరాలకు అనుగుణంగా తయారవు తున్నాయి. కాని టి.వి.గానీ రేడియోగానీ పత్రికలను పూర్తిగా స్థానభ్రంశం చెందించలేవు. వార్తాపత్రికలు, ఆవెంత చిన్నవైనా, ఉద్యమాలు నడుస్తూ ఉండడంలో ఎంతో ప్రముఖపాత్రలు నిర్వహించాయి. మహా పీడక ప్రభుత్వాల పాలనలో కూడా అవి రహస్యంగా నడిచేయి.

అందుచేత పాత్రికేయులది ఎంతో గురుతరబాధ్యత. వాళ్లు విశిష్ట వ్యక్తిత్వాలతో, నిర్భయంగా, న్యాయంగా ఉండాలి. .

